DISPUTATIO INAUGURALIS
DE

CONFRATERNITATIBUS SIVE PACTIS SUCCESSORIIS ILLUSTRIUM FAMILIARUM,

QUAM

Bono cum Deo,

In Perantiqua Electorali Palatina,
Authoritate Magnif. JCtorum
Ordinis,

PRÆSIDE

DN. HENRICO DAVIDE CHUNONE,

JCto Celeberrimo, Facultatis *Professore* Primario,
Academiæ *Pro-Cancellario* & h. t. Facultatis *Decano*,
Promotore suo æternùm venerando,

PRO

CONSEQUENDIS IN UTROQUE JURE HONORIBUS ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS,
SOLENNI ERUDITORUM EXAMINI
SUBMITTIT

CHRISTOPHORUS ERISH

ISENNACO-THURINGUS.

Ad diem 19. *Septembr. Horis Locoq; Solitis.*

A. O. R. M DC LXI.

HEIDELBERGÆ

Imprimebat

ÆGIDIUS WALTER, *Academiæ Typographus.*

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO
PRINCIPI ET DOMINO,

DN. JOHANNI GEORGIO SECUNDO,
D. G. Duci Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ & Montium, Sac. Rom. Imp. Archimarschallo & Octoviro; Landgravio Thuringiæ, Marchioni Misniæ & Utriusque Lusatiæ, Comiti Marchæ & Ravensbergæ, Dynastæ Ravensteinii &c. &c.

Tum

SERENISSIMO ATQUE CELSISSIMO PRINCIPI ET DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO, Duci
Saxoniæ, Jul: Cliv. & Montium, Landgravio Thuringiæ, Marchioni Misniæ, Comiti Marchiæ & Ravensburgii, Dynastæ in Ravenstein &c.

Ut &

SERENISSIMIS ATQUE CELSISSIMIS PRINCIPIBUS AC DOMINIS,

DN. WILHELMO & DN. ERNESSO, Fratribus Germanis, Ducibus Saxoniæ, Jul. Cliv. & Montium, Landgraviis Thuringiæ, Marchionibus Misniæ, Comitibus de Marc. & Ravensburgo, Dynastis in Ravenstein &c.

Nec non

SERENISSIMO CELSISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,

DN. WILHELMO, Landgravio Hassiæ, Principi Hirsfeldiæ, Comiti Cattimeliboci, Deciæ, Ziegenhainæ, Niddæ & Schaumburgi &c.

&

SERENISSIMO AC CELSISSIMO PRINCIPI ET DOMINO,

DN. LUDOVICO, Hassiæ Landgravio, Comiti Cattimeliboci, in Dietz, Ziegenhain & Nidda &c.

Principibus Piis, Felicibus, Inclytis, per Pactum Confraternitatis conjunctissimis Patribus Patriæ semper Augustis,

DOMINIS SUIS CLEMENTISSIMIS,

Perpetuam Felicitatem.

Serenissime Princeps Elector, Domine Clementissime.

ut &

Serenissimi Celsissimique Principes, Domini itidem Clementissimi.

R*Econditissimæ scientiæ scriptor Macrobius II. Saturnaliorum refert, Octavianum Augustum Cæsarem, cùm ei quidam Libellum trepidus offerret, & modò proferret manum, modò retraheret, lepidè ex eo quæsivisse* : Putas te assem elephanto dare? *Scilicet parùm decorum, imò injurium judicabat Imperator, ad Opt. Principem accedere ut ad feram, eoque vel causæ diffidere, vel de ejus ambigere bonitate. Majore ad vos animi firmitate accedo*, Augustissimi Principes, *non mei tamen fiduciâ, sed Vestri, quam mihi Gentilitia Serenitatis Vestræ Vestrarumque Celsitudinum humanitas facit, tot mihi documentis dudum comperta, quæ & domestico argumento quod vobis offertur, & instituto meo advocationem parat. Serena igitur fronte Academicum hoc Exercitium suscipite*, Principes Optimi,

timi, Maximi, *antiqua Virtutis Vestræ ac æternùm vobis devoti animi testimonium, & materiæ Pietati Vestræ consecratæ dignitatem, non manus porrigentis tenuitatem aspicite. Vivite ac valete Serenissimi Principes, & læto rerum omnium successu feliciter diuque canescite. Scrib. Heidelbergæ d. Septembr. Ann.* cIↃ IↃc LXI.

VESTRÆ SERENITATIS,

Vestrarumque Celsitudinum,

Semper devotus & humillimus

Cliens, subditus, Civis,

CHRISTOPHORUS Erich
Isenacensis.

Præfamen.

POstquam æterna Lex dicta est omni huic Mundo: Nasci, denasci, oriri, aboriri & mori; *Lipf. lib. 1. de Constant. c. 16.* Nihil amplius in his terris tàm stabile, nihil tàm immobile existit, quod non patiatur mutationem & Casum, secundum Inductionem Ecclesiastæ *c. 1. & 3. & effatum Sacratissimi Imperatoris Iustiniani in l. 2. §. 19. C. de V. I. E. & Novell. 7. c. 2. in pr.* nihil tàm securis radicibus innixum, in quod violentia fatorum non valeat, *Barclai. in Euphorm.* nihil tàm altum, & firmum, quod brevibus momentis verti non possit. *Tacit. lib. Annal. 5. & 14.* nihilque tàm durum & elegans, quod tempus edax rerum & invidiosa Vetustas lenta morte paulatim non consumat. *Ovid. lib. 15. Metamorph. Conf. Lipsius d. c. 16. per tot. Fl. Strada lib. 1. dec. 1. de Bell. Belg. Did. Saavedr. Symb. Polit. 41. & 100. Ita ut idcircò Vates ille Tragicus exclamet:*

——— μόνοις οὐ γίγνεται
Θεοῖς γῆρας, οὐδὲ μὴν θανεῖν ποτε,
Τὰ δ' ἄλλα συγχεῖ πάντ' ὁ παγκρατὴς χρόνος.

ET rectissimè quidem: Videmus enim apertè, quî (cùm omnia mortalium Opera mortalitate sint damnata, *uti Seneca Epist. 91. & 92.* & ea rebus humanis indita sit facies, ut in omnibus continua sit tùm generatio, tùm corruptio, *ut Aristoteles lib. 12. de generat. & corrupt. exquisitè differit*) Civitatibus opulentis sua etiam sit reperta labes, idque unum venenum, per quod magna Imperia sint mortalia, *ut expressiùs refert Livius lib. 2. Histor.* certosque limites & fata sua habeant, *ut Lipsius scribit Cent. 3. ad Belg. Epist. 31.* quò cùm ad certum assurrexerint fastigium, sistant, retroeant, & ut orta omnia, tandem occidant atque intereant, uti Cæsar hoc quoque observavit apud Salustium, *Orat. 1. ad Cæs.* Hincque Poëta verè & venustè accinit: *Μοῖρα δέ ἐστιν ἴσον, πόλεων οἷον ἀνδρῶν.* Inquantum luctuosa monumenta bel-

ta bellorum Civilium (*ut Sacr. Imp. Iustinianus vocat in l. 3. §. 6. C. de V. I. E.*) adhuc quotidiè cernimus ; Et præterita Secula , veluti nosocomia quædam sunt , ubi cadavera rerum atque Monarchiarum (utpote Medorum, Assyriorum, Græcorum & Romanorum , aliarumque insignium Regionum], quæ aliquando ἐν ἀκμῇ fuerunt, armisq; & artibus pulcherrimè floruerunt) incidendo perlustrare , & rimari possimus , *ut magnus ille Politicus Did. Saavedra all. loc. latius discurrit ; Adhib. Cicero 2. de Deor. nat. & Lib. 5. de finib. Cl. Plinius lib. 3. Hist. Seneca Epist. 13. Renat. de Lusigna de Ort. & increment. Imp. p. 2. & 3. Ciccarelli discor. 3. sopro Livio p. 16. Caurian. sopr. Tacit. lib. 1. f. 22. Arnisa. Polit. lib. 1. c. 1. & lib. 2 c. 1. Dan. Heinsius. Orat. 12. Webner. in Metamorph. Rerumpl. cap. 21. Dn. Forstner. Hypomn. Pol. 38.*

Similiter videmus etiam , qui , sicut omnium in Individuo hominum , *Genes. 3. Psalm. 139. Ecclesiast. 3. l. 57. C. de Episc. & Cler. & cap. peccatum. 7. De pœnitent. dist. 4.* Ita quàm plurimarum Illustrium Nobiliumque familiarum pro vicissitudine omnium rerum , sui hactenus sint veluti natales , incrementa , senectus , & denique mortalitas , quæ de manu in manum , sicuti cuncta , ita quoque easdem propellat , *ut ex Henrici Castella Regiuvita animadvertit Mariana de reb. Hispan. lib. 6.* ut propterea hoc, quod in Urbibus Imperiisque accidere videmus, ad Familias & Gentes Nobilitatisque fata benè accommodari possit, ductore Vellejo, cùm appositè inquit *in lib. 2. c. 15.* Quemadmodum Urbium Imperiorumve, ita Gentium (hoc est, familiarum, notante Berneggero in *qq. Tacit. dodec. 3. q. 153.*) nunc floret fortuna , nunc senescit , nunc interit. *Conf. Cl. Dn. Boecler. in Not. Vellej. ad h. l.* Et omne ævum contestatur , inclytas familias pessum ivisse , idque maximè in discordiis Civilibus , *Guat. diss. Polit. de Convers. Civil. P. 2. d. 5.* Comprobatq; *hoc ipse Imperator in Recess. Imp. de Anno* 1548. §. Alß auch durch. *Vid. Catal. membr. Imp. apud Goldast. tom. 1. Constit. Imp. p. 12. quem etiam Limnæus refert lib. 1. l. P. c. 18. & prolixiùs Wurffbein. in Relat. Histor. Part. 7. 2. Machiavell. lib. 5. Hist. Florent. D. Myler. tr. de Iurib. & Statib. Imp. c. 3. in pr.* Et Dantes igitur rectè. Propagines & alta nutant Stemmata.

Huic a. Caducitati seu mortali familiarum conditioni, ut egregiis institutis validè prudenterque prospicerent, & à totali ruina, si non in totum , in tantum tamen , ut Philosophi loquuntur , defenderent,

allabo-

allaborarunt plurimi. *Vid. Knich. de Iur. territor. c. 2. §. 60.* Inde proditæ sunt variæ occultæ & abstrusæ artes, atque arcana Imperiorum (Græcis *Κρύφια*, Italis *ragione di dominio* dicta.) *Conf. Clapmar. tr. de arcan. Rerumpl. Scipio. Admiral. lib. 12. disc. in Tacit. in 1. Peretz. I. P. præf. Dn. Forstner. in Not. Polit. ad Tacit. lib. 1. Annal.* Eaque omnia (pro ea , quæ inter bonum publicum & privatum intercedit, harmoniâ) Reipl. conservandæ , & familiarum perpetuandarum gratia , benignè constituta sunt atque recepta ; *Lud. de Casanate Cons. 50. Alphons. de Azevedo Cons. 2. n. 4. Iulius* Pflug / *Episcop. Numburg. Diss. de Imp. Constit. Eberh. à Weihe. Diss. de Regn. elect. & Success.* Utrumq; cùm concatenatis quasi vinculis cohæreat, ita ut ab unius rupturâ alterius eversio, & unius arctitudine alterius salus dependere videatur , prudentes rerum Gubernatores inter præcipua familiarum fulcra , quibus Respl. ut beata inniti creditur , Jura Primogenituræ , Jura Majoratus , Pacta unionis prolium , Pacta renunciativa , & dispositiva , maximè vicissitudinaria & reciproca , Confraternitates & mutuam successionem Illustrium personarum concernentia , & similia de moribus nostris , tàm Illustribus quàm plebeis maximè trita numeravere. *Vid. Dd. ad cap. quamvis de Pact. in 6.* IN quibus materiis solidè eruendis , quanquam multa præclara Ingenia jamdudum sese exercuerint , minus tamen , ut quondam doctissimus Romanorum Varro , indecorum censeo , messe factâ spicilegium facere , & missis jam cæteris , materiam de Confraternitatibus seu Pactis Successoriis Illustrium familiarum , utpote dignitate nobilem , cognitione ponderosam , & utilitate commendabilem (*ut verba Imp. Leonis in Novell. 46. & ICti Pauli in l. Legati 25. in pr. ff. de lib. legat. hic accommodem*) Inauguralis Disputationis loco , Assensu & Decreto Amplissi. Facultatis Juridicæ in hac Perantiqua Electorali Palatina , absque cujusque præjudicio , pro ingenii modulo , & temporis , qua jam circumscribor , angustiâ , paucis thesibus methodicè hîc proponere , & Literatorum eruditæ *διασκέψει* subjicere. Id igitur , ut benè absolvam , & in Ordine nostro absque Ordine non procedam, principium facio decens & amabile Deo, cum Imperatore nostro Justiniano *in Novell. 6. præf.* & in nomine Domini nostri Jesu Christi , cujus auxilium semper implorandum est, *1. Coloss. 3. vers. 17. Can. 26. caus. 1. q. 1. & Novell. 85. pr.* ad hunc actum rectè progredior , *ut verba sunt l. 1. C. de off. Præfect. prætor.* Sit ergò

T H E S I S I.

INdolem autem hujus materiæ de Confraternitatibus Illustrium Familiarum hoc tempore indagaturus, non pigrabor ipsam consueta Methodo Synthetica in suis Consentaneis atque Dissentaneis pertractare, *monitore Phosphoro Philosophorum Aristotele 1. Metaph. 2. & Magnif. Dn. Tabore, ICto, Promotore & quondam in Argentoratensi Academia Præceptore semper Observando, de Iur. socid. c. 9. n. 1. & in Iur. Elem. P. 1. p. 6.* Antequam verò ad rem ipsam deveniamus, Ὀνοματολογία seu definitio nominis præmittenda est, suadente prælaudato Philosopho *1. Post. Analyt. c. 1. ibi*: πρὸς δὲ ὀρθῶς διδάσκειν πρῶτον δεῖ ἐξετάζειν τὰ ὀνόματα. *Et qui ipsi ὁμώνυμος est, solertissimo Scaligero in libell. de caus. Lat. Lingu. & Ex. 1. ad Cardan.* Cumque Principium eruditionis, teste Socrate, sit verborum intelligentia; quapropter ante rerum cognitionem quæ quoque juxta Agellium *lib. 13. c. 10.* à verbis dependet, hæc tractatio ICtis æquè ac Grammaticis inservit, *Gotofred. ad l. 1. ff. de I. & I. Cubach. in brocard. de nat. nom. D. VValther. in tr. de Iur. & privileg. Doct. c. 1. in pr. Ampl. Dn. Rebhahn. ICtus & Affinis meus multis nominibus mihi suspiciendus, in Hodoget. Iur. p. m. 3.*

Derivatur autem Confraternitatis vocabulum à Præposit. insep. Con. & vocab. Fraternitas; Id autem à nom. Frater, qui *Peretto, Nigidio & Festo* dicitur quasi ferè alter, seu alter ipse; Ideoque quos impensè diligimus, plerumque Fratres vocamus, ut testatur ICtus *in L. nemo ff. de hered. instit. Isidoro autem lib. 9.* quod sit qs. ex eodem fructu, id est, eodem semine, vel ex eodem φρέατι τῆς γενέσεως, ex eodem generationis puteo seu fonte mecum natus: *Hesychio, Aristoteli & Scaligero* à gr. φρέαρ, *aolicè* φρῆτρ ἀπὸ φρέατος. φράτορες autem Cognati sunt, quibus idem genus, eademque familia est; ἀπὸ τῶν φρεάτων, id est, à puteis sic nominati, qui communes erant inter Phratoras, i. e. tribus, seu eos, qui uno puteo utebantur, magnamq; inter se societatem colebant; *Vid. Varro lib. 4. de Lingu. Latin.* Nonnulli ἔτυμον ei adsignant ab Hebr. פרה, quod fructificare

care vel crescere significat; Unde פרי fructus, fœtus. *Vid. Buxtorff. in Lex. Hebr. hoc voc. Becan. de orig. ling. lat. voc. frater.* Cæterùm mansit hæc vox in Linguis ferè plerisque. Gallis enim la Confrairie, à le frere, frater; Unde Græci posteriores φρέρος; Italis il fratello & fra; Unde & Græcis φρά. Hispanis autem Hermanno à Lat. germanus dicitur. In vernacula nostra itidem Bruderschafft / Verbruderung / appellatur à vocab. Bruder; Angliçè a brother; Belgicè een Bruder *Vid. Martin. in Lexic. Philolog. voc. frater. Is. Pontan. de Orig. Franc. fol. 714. Webner. Obs. Pract. voc.* Erbverbruderung. Græcis Confraternitas hæc ἀλληλοκληρονομία vocatur, quod vocab. deducitur ἀπὸ τῶν ἀλλήλων, quod nominal. per voc. alii, alios, alter, alterum; & adverbialiter per adverb. mutuò, invicem exponitur. Deinde à vocab. Κλῆρος, quæ vox Græcis sumitur tàm pro sorte, quàm hæreditate; Ut Gallis vocab. Lot. usurpatur pro sorte, vel etiam parte; Sicque allot, hoc est, Gans von seinem zugetheilten Erb; Et deniq; à voc. νόμος, lex, item consuetudo, mos vel ritus; ἀπὸ τῶ νέμειν, id est à tribuendo; *Vid. Scapula in Lexic. Græc. h. v. Besold. op. Polit. lib. 1. c. 9. §. 7. Levin. Hulf. Lex. Gall. voc. lot.*

II.

Porrò ut Homonymiam discernamus, sciendum est, quod vocabula hæc non uno eodemque accipiantur sensu, sed quod in multiplici differentia sint Confraternitates, ut asseverat *Petr. Salazar. Hispan. de Usu & Consuet. c. 8. num. 22. & seqq. Muscul. diff. de success. anom. concl. 5. Nobilissimus ICtus Dn. Carpzov. Patronus meus ac Præceptor quondam* πρὸς τὰ ἔσχατα *venerandus, in singul. tract. de pact. success. Sax. Hass. c. 1. th. 8.* Nonnunquam enim hoc nomine venit Societas quædam hominum religiosorum, qui invicem fraternizant, & dicuntur Fratres certi Ordinis; Der Bruderschafft S. Jacobi, S. Antonii, S. Francisci, & aliorum Monachorum; De quibus videatur *VVaremund. ab* Ehrenberg. *in Meditam. pro fœderib. lib. 1. c. 4. num. 12. Thom. Garzon. in Piazza Universali* (oder Weltschawplatz.) *disc. 3. fol. 47. & seqq. Hub. Miræus de Orig. Monaster. fol. 215. Barth. à S. Fausto in Thes. Religiosor. lib. 6. Speidel. in Notabil. Iur. Pol. Hist. voc.* Drebensleut.

Deinde nonnulli etiam Principes, Reges, Civitates, & populi φρατρίας sive peculiares fraternitatum Ordines atque Con-

 fœdera-

fœderationes, quarum beneficio à Converſionibus eſſent tutiores, atque adeò munitiores adverſus hoſtes, inſtituerunt, eaſque ſingulari titulo & nomine inſigniri voluerunt; *Vid. Iul. Caſ. Bulinger. de Triumph. c. 12. VVeſenb. in Oeconom. Cod. lib. 12. Muſcul. d. l. concl. 14.* In genere autem ſocios hoſce & Confratres ſalutarunt Equites, generali aliàs Nobilium ſive Equitum notatione; Qui Germanis Ritter dici conſueverunt, quaſi dritter / litera d. expunctâ; nimirum, quod duo Equites ipſis jungi ſoliti fuerint; Daß ſie ſelbſt dritt Geritten; Ut obſervavit *Iuſtus* Ritter *in lib. 1. Inſtit. Feudal. c. 3. num. 9. in fin. Nalden. de ſtat. Nobil. Concl. 1. c. 3. th. 25. Old. de Iur. ſingul. p. 496. in fin. Dn. Carpz. & Limna. all. loc.*

Qui Ordines Equitum, licet hodiè variis in Regionibus varii exiſtant, illi tamen in tria vulgò genera diſtinguuntur; *Enenckel. lib. 1. de privileg. mil. c. 6. num. 15. Bulla in diſc. Academ. 3, ad l. 8. C. de Teſtam. num. 54. fol. 221. Speidel. d. l. voc.* Ritter / *& voc.* Orden.

Unum eorum eſt, quos Torquatos appellitant, à torque aureo, utpote quo ſymboli loco inſigniri Solent; Inter quos præcipuo loco eſt Ordo Sociorum aurei Velleris, Gallis l'ordre du toiſon d'or, Germanis der Ritter-Orden deß Güldnen Belleß / oder Bließes (quod Græci χρυσόμαλλον vocant) dictus, à Philippo Bono Burgundiæ Duce, Anno 1428: inſtitutus, & hodiè etiam Impp. Auſtriacæ familiæ inſignia circumdans. De cujus Ordinis Origine, autore & ſtatutis vide ſis plura apud *Warem. ab* Ehrenberg *d. l. n. 14. Simon. Majol. in dieb. Canicular. tom. 5. Colloqu. de dignitat. fol. 1177. Prænobiliſſ. Dn. Caſp. à* Lerch / *in diſc. laudatiſſimo, de Ord. Equeſtr. Germ. fund. 1. num. 23. & ſeq. fol. 13. fac. 2. Limna. lib. 6. Iur. publ. c. 2. num. 16. & ſeqq. Chronicon Chronicor. Gualterij part. 2. fol. 30. & 134. Speidel. in Notabilib. voc.* Güldenflüß.

In Gallia autem Ordo Sociorum ſive Equitum S. Michaelis Archangeli eſt, à Ludovico XI. Galliæ Rege, Anno 1469. inſtitutus. De cujus ordinis natalibus, capite & ſtatutis videatur *Vincent. Lupan. de Magiſtr. & Præfect. Franc. lib. 1. Chaſſan. in Catal. glor. mund. conſid. 10. Thuan. lib. Hiſt. 11. & 59. Limna. d. l. n. 32. Dom. Otto Iur. Publ. c. 19. p. m. 665. Ioh. de Laet. in deſcript. Gall. c. 6. & c. 15. Ubi de ſtatu Equitum Regij Ordinis in Gallia latiùs agit, eorundemque Catalogum annectit.*

Iiſdem annumeratur Ordo Equitum *de la banda*, ab Alphonſo

phonso Rege Hispaniæ, Anno 1368. institutus. De cujus Ortu ac progressu vid. *Franc. Taraf. de Regibus Hispan. in Alphons. II. Garsias de Nobilit. Hisp. Gl. 1. §. 1.*

Quò etiam refertur Ordo Equitum Garteriorum (aureæ Periscelidis, sive fasciæ rubræ) *L'ordre des Chevaliers de la jattiere, vulgò* der Ritter-Orden deß Güldnen Hosenbands in Engeland; Ab Odoardo III. Anglorum Rege Anno. 1351. institutus, sub Symbolo: *Honny soit, qui mal y pense.* Cujus festum die Georgij, 25. Aprilis Vindesori singulis annis magnâ pompâ celebrari hucusque solitum fuit. Cujus instituta similiter notavit Limnæus *alleg. loc. n. 33. Add. Girard. tom. 2. fol. 185. Orthvvin in disp. de milit. arm. & tog. th. 2. Froissard. in c. 101. de la Confrairie S. George, ou de bleu jaretier.*

Alterum genus est Equitum Auratorum, qui ut olim Romæ, ab aureis, quibus à plebe distinguebantur, annulis, *Scribente Rosin. Antiqu. Rom. lib. 1. c. 19. Tiraquel. de Nobilit. c. 37. n. 16. Oldendorp. in tract. de Act. Benefi. fol. 740. vers. Equites. & Dd. comm. ad Tit. ff. de Iur. aur. annul. Vid. tn. Nobiliss. Dn. D. Ioh. Thom. in Disc. de Nobilit. th. 3.* Ita hodiè ab auratis, quibus insigniuntur phaleris ita denominari statuit *Vigl. Zvvichem. in Inst. tit. de Testam. n. 11. & seqq. Andr. Gerhard. disp. 11. de milit. testam. th. 19. Besold. Thes. Pract. voc.* Ritter. Et hi olim soli deaurata portare poterant, quibuscum ob egregiam in bello navatam operam præmij loco donabantur, *ut refert. Claud. Fauchet de L'origine des Chevaliers c. 1. p. 14. Speidel. in Notabil. voc.* Gold / Gülden Ring. Sicuti apud Indos etiam, Athenienses & Persas per gestationem auri in auribus Nobilitatem designatam fuisse, ita ut nemini, nisi Nobilis fuerit, id gestare liceret, scitè demonstrat *Tiraquel. in Not. ad Alexandr. ab Alex. lib. 5. c. 19. fol. 741.* Cæterùm de hisce Equitibus videri potest prolixè *Hubert. Mira. de Ord. Equestr. & Ioh. de Läet. all. loc.*

Tertium genus est eorum, qui Cruciferi vel Crucigeri (à Crucis insigni, quo exornantur & muniuntur); Item Spirituales & Ecclesiastici, largo tamen modo, nuncupantur. *De quibus Vid. Card. Tusch. Pract. Concl. Lit. F. verb. Fratres Cruciferi, It. voc. Hierosolymitani; Et Abbas in Rubr. de Regularibus.*

Sub quibus continetur Ordo Militum Spiritus S. ab Henrico III. Franciæ & Poloniæ Rege, quod idem in die Pentecostes Anno 1573. Rex Poloniæ esset electus, & eodem die post mortem fratris Caroli IX. Regnum

Regnum Galliæ acquisivisset, in hujus rei memoriam, & in laudem quoque Spiritus S. institutus. *Vid. Pasquier. lib. 6. Epist. Warem. ab Ehrenb. de fœderib. lib. 1. c. 6. n. 12. Muscul. & Limnæ. dd. loc.*

Item Ordo Fratrum Militiæ Templi seu Templariorum Militum, (qui vulgò Tempel-Herren dicebantur) à Templo domini, juxta quod primùm Hierosolymis olim mansionem habuerunt; *De quib. Vid. Tyrius lib. 12. de bell. Sacr. c. 7. Vitriacus in Histor. Orient. c. 65. Platina in Clemente V. Petr. Mexia en la Sylva de varia lecion lib. 2. c. 3. & seqq. Speidel. in Notabil. voc.* Tempelherren *Add. Camerar. Cent. 3. Horar. subcis. cap. 90.* Apud quem si placet legi possunt, quæ de Templariis ejusdemque Ordinis extirpatione inseruit; Et ibidem in specie, quæ ex *Nicol. Serrar. Mogunt. rer. lib. 5. in Vit. Petri Archiepisc. Moguntin.* de Hugone, Comite Sylvestri & Rheni, t. t. in Grumbach prope Meissenheim (in qua arce Illustriss. Comes ac Dominus, Dn. Adolphus, itidem Comes Sylv. & Rhen. Dominus meus Clementiss. & Musarum mearum singularis Patronus, hodiè residet) pulchrè commemorat.

Ordo Fratrum S. Iohannis Baptistæ, seu Militum Hierosolymitanorum, (der S. Johanniter oder Hierosolymitanischer Hospitaler Orden) quod nomen ab Hospitio, in honorem Dei, & D. Iohannis propter Victoriam contra Turcas, & recuperatam Anno 1099. Civitatem Hierusalem ædificato, sortiti, & duplici Religionis vinculo obstricti erant, ut nimirum hospitio exciperent peregrinos, ac pro Religione armis dimicarent. *Vid. Matth. Stephan. de Iurisd. Eccles. pers. c. 10. n. 2. Besold. Th. Pr. voc.* Johanniter. Postea Rhodii, hodiè Melitenses seu Maltesii Equites, die Malteser Ritter; Porrò Commendatores, à Commenda, hoc est, Custodia Ecclesiæ; Item Religiosi, ut pote qui Christo tàm spiritualiter quàm Corporaliter inservient, nuncupati sunt; *Petr. Calef. d. l. n. 21. Speidel. in Notab. voc.* Commenthür. Quando autem, & qua ratione hic Ordo institutus fuerit, prolixiùs describit *Raph. Volaterranus lib. 21. Antropolog. c. 6. tit. Ord. Militar. Tusch. Pract. Concl. 107. verb. Hierosolym. Equit. Gualter. Chron. Chronicor. P. 2. c. 2. de Orig. Ord. Equestr. Sebast. Franck.* In der Päbst- und Keyser Chronick. *fol. 475. fac. 2. Reinking. de R. S. & E. 2. 3. 18.*

Ordo Equitum Marianorum Teutonicorum, seu ut aliàs vocatur, Ordo Militum S. Mariæ (hodiè Commenthur oder Teutschmeister) ab Imp. Henrico VI. Friderici Barbarossæ Imp. filio, cùm pro recuperanda

Hieroso-

Hierosolyma Christiani bellum gererent, Anno 1100. introductus. *Vid. Epist. praef. Imp. Henrici VI. ad Praelatos Imperij, de indicendis militiae Sacrae Privilegiis, qua habetur apud Goldastum inter Rescripta Impp. num. 48. fol. 71. De quo etiam in Recessib. Imp. de Anno* 1500. *sub Rubr.* von Steur der Commenterey Teutscher und anderer Orden. *Et Rubr.* Von dem Groß-oder Hochmeister aus Preussen rc. *vers.* So aber der Orden allein auff Teutsche Nation gerichtet rc. *Cum* §. *seq. Et de Anno* 1524. §. gleicherweiß rc. *Conf. Franc. Sarmiens. de Reditib. Eccles. c.* 5. *num.* 18. *Seb. Franck. d. l. Ioh. Sleidan.* 5. *Comment. in fin. Dan. Otto Iur. Publ. c.* 19. *p. m.* 664. *Muscul. d. tr. concl.* 24. *Speidel. in Notab. Voc.* Teutsche Orden. Ubi etiam, qui Templarij, Iohannitae, & hi Teutonici Mariae inter se differant, deducit, & ex Aenea Sylvio in Europa c. 27. his ipsis, quod Teutonici Equites nominarentur, religionem fuisse alias addiscere linguas, suaviter recenset.

Ordo Fratrum & Equitum Annunciatorius sive Annunciationis Mariae, cujus Autor perhibetur Amadaeus VI. Comes Sabaudiae, qui circa annum 1370. hoc ipso perpetuae quasi memoriae signum ponere voluit Victoriae, qua ipsius Avus, Comes Amadaeus IV. in navali praelio, postquam Equitibus Rhodi auxiliator venisset, Anno Christi 1310. potitus fuit, *Vid. Limnae. d. c.* 2. *num.* 34. *& Dn. Carpzov. dicto loco.*

Insuper Ordines Militum S. Marci, S. Pauli, S. Petri, S. Stephani, S. Lazari, S. Mauritij, Lauretanorum, Lunae Crescentis, Stellae, Elephantis, &c. sunt; De quibus, ne ἀλλόλογος hic videar, legi possunt uberius Historici & Iuris Publici-Consulti, & praeprimis etiam *Hub. Miraeus in all. tr. de Ord. Equestr.* Ubi de eorundem Origine, dignitate, Privilegiis, Symbolis atque aliis ex professo & copiosissime agit; *Add. Nobiliss. à* Lerch *in praelaudato disc. de Nobilit. Germ. fol.* 13. *& seqq. Reinh. Reinecc.* von deß Adels anfänglichen herkommen / *fol.* 122. *& seqq. Limnae. l. P. tom.* 6. *c.* 2. *per tot. Cl. Fauchet. tr. singulari de l' Origine des Dignitez ch.* 1. *Osor. tr. de Ordinib. sacr. militarib. per Hispan. lib.* 1. *fol.* 11. *Thom. Garzonnella. Piazza Universal. de tutte le Professione del mondo é nobili & ignobili disc.* 3. *fol.* 51. *& seqq.*

Hi Ordines autem, cum plerique defendendae Religionis causa fuerint erecti atque instituti, ut notant Spangenberg. In deß Adels Spiegel / *P.* 2. *lib.* 6. *c.* 52. *Muscul. d. l. concl.* 14. *Dan. Otto d. c.* 19. nullum jus

succes-

successionis præ se ferunt, nihilque commune habent cum Pacto Con.fraternitatis successorio, *Dn. Carpz. d. tr. Θ. 10.*

Alia insuper Fraternitas est, quæ inter Privatos componitur, qui se juratos Fratres constituunt, & se invicem ut fratres tractare promittunt, hincque Conventionem istam Sacramento sæpè confirmant, eamque per Compotationem, & ut vocant, κρατῆρα φιλοτήσιον, nonnunquam adsciscunt, ac confirmant; Sicuti hoc olim Majoribus nostris, & adhuc Helvetiis atque Saxonibus sacrum esse (auff Bruderschafft zu trucken) Historici commemorant; *Consul. Iustus* Ritter / *disc. de Confrat. §. 12. lit. a. apud Arumæ. Vol. 1. Iur. Publ. disc. 22. Iason. in L. quædam cum filium, num 5. vertem istam legem. ff. de V. O. Ioh. Frid. Mantenefius in Crit. Christian. de rit. bibend. c. 3. Wehner. Obs. Pract. voc.* Geschwohrne Brüder. Quæ licet effectu suo haud destituatur, & cum judicio facta ad amorem fraternum non parum prosit, *arg. l. nemo dub. §. quo fratres. ff. de Hæred. instit. Alber. Gentil. lib. 3. de Iur. bell. c 18.* Revera tamen fratres non facit, neque jus successionis ab intestato tribuit, ut quis propterea Iure fratris veri uti queat, *Cynus in l. non epistolu. C. de Probationib.* Cùm ejusmodi fraternitas non sit naturalis, neque Civilis, sed amicitia potius dici debeat, *ut textus est in d. l. 7. ibique Gotofr. in Not. C. de Hæred. instit. fac. l. 34. ff. de Pact. & l. 8. ff. de R. I. Add. Matth. Wesenbec. de pact. Confrat. Success. Consil. 71. p. 2. num. 526. Andr. Gailius lib. 2. Obs. 126. n. 7.* Quapropter differentia inter Confraternitatem hanc potabilem, ut ita dixerim, & nostram successoriam vel hìc facilè patescit. *Vid. Muscul. d. l. Θ 42. & Dn. Carpzov. cit. loc.*

Porrò nec huc quadrant Fratriæ istæ, quales apud Aristotelem *in libr. Politic.* perhibentur, quod sint Conventus hominum propria sibi sacra & peculiaria habentium. Nec ut apud Tertullianum passim pro Collegiis Christianorum accipiuntur; *Vid. Tertul. in lib. de Veland. Virgin. & in lib. ad Martyr.* Nec ut in Concilio Chalcedonensi, *Conf. 18. & in l. 2. ff. de Colleg. illicit. l. quisquis. C. ad L. Iul. Majest. & in cap. 21. q. 1.* sumuntur, pro Conjurationis seu Conspirationis crimine, tristissimum sæpè exitum sortiente; & propterea utroque Jure prohibito; qualis maligna fratria seu sodalitas fuit Catilinaria, cujus meminit *Cicero in Orat. Catilin. & Cai Salustius de conjur. Catil.* Item Rusticorum seditiosa mente facta Anno 1522. & aliorum. *Vid. Iust.* Ritter / *Guttich, & Muscul. alleg. loc. D. Theod.*

Sprenger,

Sprenger. I. Publ. c. 3. p. m. 128. Et Thom. Hubertus Leodius, Secretarius quondam Heidelbergensis, Studiis usque rerum excultissimus, in Vita Sereniss. Electoris Palat. Friderici 11. lib. 6. num. 7.

Ita alio etiam sensu & significatione venit Sanctio ista Juris Saxonici, Wann sich das Erbe Verbrüdert und Verschwestert / Land-Recht *lib. 1. art. 17. & Gloss.* Weichbild / *art. 63. n. 6. ibi*: Ob sich ein Mann Verbrüdert oder Verschwestert. Quo ita dispositum & sancitum est, ut non extantibus in linea Collaterali fratribus & sororibus, proximiores viritim succedant Consanguinei, *Gloss. d. art. 17.* LandR. *& Weichb. alleg. art. 63. ibi*: Sodann nehmen alle die sich gleich nahe zu der Sipp stehen mögen / gleichen theil daran / es sey Mann oder Weib. *Vid. Modest. Pistor. Cons. 21. n. 43. & 52. Hotoman. in Lexic. Verbor. Feudal. verb. Haeredes accelerantes,* Gan oder Gunsterben. *Muscul. d. l. θ. 4. Dn. Carpzov. d. c. 1. θ. 10. Webner. Obs. Pract. voc.* Verbrüdert qua Verschwestert Erbe.

Sed nobis hoc loco Confraternitates propriè sunt ac dicuntur Jura successionis reciprocæ, in casu *ἀπαιδίας* seu deficientium legitimorum hæredum, ex pacto inter illustres personas acquisita. *Vid. Dn. Carpz. all. tr. θ. 10. Dn. Myler. cit. loc. c. 25. pr. Besold. Th. Pract. voc.* Erbverbrüderung.

Quamvis enim de Jure Civili duæ tantùm viæ sint, hæreditatem regulari & communi modo deferendi, scilicet vel ex testamento, vel à Lege, sive ab intestato, ut Imp. *in fin. §. ult. Instit. Per quas pers. cuique acquir.* ait, *Vid. Dn.* Richter *in tr. de Success. ab intest. n. 5. & Dn.* Struvii *in Syntagm. Iurispr. Ex. 20. th. 3. (Biga ICtorum, Promotorum ac quondam in alma Salana Praeceptorum meorum gratâ memoriâ celebrandorum* ;) Hodiè tamen videmus tertiam quoque obtinere speciem hæredum, qui Conventionales seu Pactitii dicuntur, puta qui propriè neque legitimi, neque testamentarii sunt, sed ab utrisque differunt, & anomali sive irregulares habentur, utpote qui non ordinario jure, sed *ἀνωμάλως* sive extraordinario modo successionum jura nanciscuntur, *Gail. d. Obs. 126. Matth. Coler. P. 1. Decis. German. dec. 1. n. 15. & dec. 37. n. 6. Reinking. d. l. n. 46. Dn. Hahn. in tr. de Iur. Rer. θ. 56.* Cùm ita usu & Consuetudine immemoriali inoleverit, ut etiam pactis conventis hæreditas in præsenti transferatur, utut aliàs Jure Civili Justinianeo tales de fu-

de futura ſucceſſione ſive hæreditate conventiones expreſsè fuerint improbatæ, *L. 5. C. de Pact. convent.* Qua de re vide peculiarem diſputat. *D. Bitſchij , Anno 1627. Argentorati de hac quæſtione habitam* : An Pactis dari poſſit hæreditas ? *Iung. Dn. Rittershus. diff. Iur. Civil. & Canon. lib. 3. c. 2. Dn. Schotan. in Exam. Iurid. ad tit. de Pact. q. 2.* Dn. Wiſſenbach. *ICtus Friſius excellentiſſimus (ut eum hoc elogio* Dn. Böckelman. *ICtus & p. t. hujus Universitatis Rector Magnificus , Promotor meus publico affectu atque obſervantiâ venerandus in Diſp. ſua Inaugural. ax. 5. in Exeg. p. 34. ornat. in Diſp. Iur) Civil. 30. Θ. 7. Add. Dn. Frantzkius lib. 2. Reſol. 28. Dn. Tabor. Iur. Elem. p. 2. n. 25. &* Ampliſſ. Dn. Præſes. *in prælect. publ. ad l. 19. C. de pact.*

Hincque tres hæreditatum ſpecies , Teſtamentariam ſcilicet , Legitimam & Conventionalem , in tota Europa receptas eſſe teſtatur *Hubert. Giphan. tr. feud. c. 12. n. 2. Ioh. Dauth. tr. de Teſtam. n. 86. Muſcul. d. tr. de ſucceſſ. Convent. membr. 1. cl. 1. concl. 1. lit. b. n. 12. Lindeman. Ex. Feud. c. 5. θ. 54. D. Hahn. d. l. θ. 85.* Feudorum Regalium equidem ſucceſſio ut eò magis ſervaretur integra , illuſtres quædam familiæ , Jure publico militari innixæ , inter ſeſe convenerunt , ut alterius ſtirpe extinctâ , ditiones & omnia bona certâ ſucceſſionis lege ad alteram familiarum devolverentur ; *And. Gail. Reinking. & Dn. Carpz. relat. loc.* Et novis Gentium moribus inducta atque comprobata eſt tertia hæc ſucceſſionis feudalis ſpecies, nimirum Conventionalis ſeu anomala, in familiis illuſtribus immediatis ; *Vid. de hac materia latè differentem Nicol. Reuſner. 1. Conſ. 3. per tot. Add. Gail. d. Obſ. 126. & 127. ibique Bernh. Grav. Mynſing. Cent. 2. Obſ. 33. num. 10. Gylman. 1. deciſ. 13. n. 10. Dn. Carpzov. Muſcul. Guttich. Ritter. in alleg. tract. ſingularibus. Dn. Hahn. de Iur. Rer. θ. 72. & ſeqq. Dn. Struv. Ex. 6. th. 44. p. 2. add. Ex. Feudal. vii. th. 5. Dn. Lauterbach. in Princip. Chriſt. fol. 183. Wehner. Obſ. Pract. Beſold. Theſ. Pract. & Speidel. in Notabilib. voc.* **Erbverbrüderung.**

III.

Homonymiam excipit Synonymia, Hujuſmodi enim Fraternitates alia etiam ſortiuntur nomina , & dicuntur pacta ac Jura familiaria , *Hotomanno Conſil. 1.* Pacta Gentilitia & familiæ *Gailio d. Obſ. 127. n. 7. & 8.* ὁμαδελφίαι , fœdera ſucceſſoria & Uniones hæreditariæ , *Andr. Knichio. tr. de Saxon. non provoc. Iur. c. 2. §. 60. verb.*

Ducum;

Ducum ; Pacta illustrium familiarum successoria, *Besio d. tr. c.* 10. Pactitiæ Successiones, & jura succedendi anomala, *Besoldo tr. de success. & elect. regn. disp.* 13. Θ. 7. Pacta hæreditaria, *Treutlero vol.* 1. *disp.* 6. Θ. 8. *lit. b.* Singularis succedendi modus per pacta & Confraternitates; Item Pacta futuræ successionis, *Reinkingio, d. tr. & loc. n.* 22. Uniones pro mutua successione, *Guttichio tr. de Confr. concl.* 8. *lit. d.* Successiones conventionales & anomalæ, *Musculo d. tr.* Θ. 3. & 8. Conventiones successoriæ, *Rittero eod. tract.* Θ. 2. Pactiones Imperii de successione mutua factæ, *Dan. Ottoni in Iur. Publ. c. xi. p. m.* 368. Successiones per pacta seu fœdera hæreditaria in Principatibus, *Brautlachto in synops. Iur. Publ. c.* 7. *pr.* Pactiones de invicem succedendo, *Schönbornero in Polit. lib.* 11. *c.* 13. Pacta Confraternitatum, *Wurmsero Exerc. Iur. Publ.* 2. *q.* 22. Statuta illustrium familiarum de mutuo vel reciproca successione concepta, *Dn. Carpzovio all. tract.* Θ. 16. Germani vulgò indigitare solent Hoher Häuser Bruderschafften/Erbverbündnüße/Erbverständnüße/Erbverträge/Sammungen/Erbverbrüderungen. Et hoc modo Paciscentes Jurissuccessorii socii, fratres & hæredes conventionales, pactionales; Item anomali & irregulares, Erbverbrüderte / Erbvereinigte / Erbverwandte / vocitantur. *Dd. suprà allegatos. Vid.*

Ubi insimul monendum venit, Vocabula Erbeinigung und Erbverbrüderung promiscuè à nonnullis usurpari, & sæpiùs confundi, quæ tamen in effectu omninò discerni debent; Differunt enim (1) Objecto: Pacta equidem Confraternitatis (der Erbverbrüderung) fiunt de bonis Principum, & mutuam Confratrum successionem in defectu legitimorum hæredum continent; Pacta autem Confœderationis (der Erbvereinigung) certum modum belli tempore in ista familia pro statûs sui conservatione & incolumitate servandum complectuntur; *Vid. Ritter. de Confr.* Θ. 11. *Guttich. ead. concl.* 1. *Dn. Habn. d. tr.* Θ. 75. (2) Formâ: Illa opus habent consensu & confirmatione Imperatoris, tanquam domini Feudalis; Hæc autem, dummodò Juri publico non derogent, nec in Imperii detrimentum vergant, sine illa etiam sunt perfecta. *Vid. Aur. Bull. tit.* 15. *vers.* Doch ausgenommen die Verbündnüsse. *Magerus à* Schonberg. *d. tr. de Advoc. armat. c.* 6. *n.* 196. *Dn. Carpzov. cit. loc.* Θ. 14. *Dn. Habn. d. l.* (3) Fine; Illorum

tum enim finis est successio; Horum verò mutua defensio; Uti ex formulis Conventionum diversis, quæ rem diversam quoque arguunt, *l. 7. C de Caducll.* manifestum est. Vid. Literæ Confœderationis, quæ inter Regnum Bohemiæ, & Domum Saxonicam inita, & Anno 1587. d. 24. Octobr. confirmata est; Add. Confœderatorium istud, & defensionis mutuæ pactum, quod inter Saxoniæ Duces, Marchiones Brandenburgicos & Landgravios Hassiæ, Anno 1587. d. 8. Julii, Naumburgi factum; Cujus Copiam & articulos vide sis apud *Sbleidanum lib. Hist. 26. Et Dn. Frid. Hortleder. in Not. ad Const. Max. 1. Imp. de Invest ducatus Wurtemberg. tom. 1. lib. 3. de causa Belli. German. C. 1. Dn. Limnaeum lib. 4. Iur. publ. c. 8. n. 25. & in Not. ad jus Publ. Dan. Otton. c. XI. p. m. 406. Dn. Carpzov. all. tract. de Pacto success. S. II. c. 1 Θ. 14. & 50. Besold. Thes. Pract. voc.* Erbeinigung.

IV.

Definitionem nominis sequitur definitio rei ipsius; Ut igitur pro instituto nostro aliqualem addamus, dicimus, Pacta Confraternitatis esse Conventiones Principum, & illustrium personarum, Imperatoris autoritate roboratas ad hoc, ut unâ familiâ quoad hæredes masculos extinctâ, altera superstes in bona & Principatus defunctæ succedat. *Vid. Gail. d. Obs. 127. Nicol. Betsius d. tr. c. 5. p. 110. & seqq. Dan. Otto I. P. c. 11. Dn. Hahn. all. tr. Θ. 72.*

Exempla talium Pactorum Successoriorum in Germania, Gallia & Italia celebratorum, ab Historicis & Iuris-Publici Doctoribus diversa afferuntur; Ejusmodi namque pactum successorium, idque reciprocum quondam fuit conditum inter Reges Bohemiæ & Archiduces Austriæ; Vigore cujus Regnum illud Austriacæ familiæ accrevit, postquam illud effectum suum accepit in Alberto II. Imp. qui inter Archiduces Austriæ coronâ Bohemiæ primus fuit decoratus. *Vid. Goldast. in Opere singulari de Regn. Bohem. lib. 6. c. 18. War. ab* Ehrenb. *d. tr. de Fœderib. P. I. c. 2. n. 35. Mutius in Chron. German. lib. 30. fol. 283. & 316. Wurffbein. in Relat. Histor. in proœm. Choppin. de Doman. Franc. tom. 1. lib. 3. n. 8. Arnisc. de Repub. lib. 2. Schönborn. 2. Polit. 13. n. 4. & 6. Dn. Myler. d. c. 25. Dn. Sprenger. in Exeg. Iur. Publ. c. 7. p. m. 211.*

In eandem pactionem mutuæ Successionis Regnum quoque Hungariæ & Poloniæ venisse, deducit *Chytra. in Chron. Saxon. lib. 2. fol. 355. Andr. Knich. de Saxon. non provoc. Iur. verb. Elector. n. 75. & 76. War. ab* Ehrenb.

Ehrenb. de fœderib. c. 2. n. 35. Melch. Goldast. & Dn. Hortleder. all. loc. Schönborn. d. c. 13. & Ioh. Cuspinianus, Consiliar. Cæsar. & Vrb. Vienn. præfect. qui se hisce pactionibus interfuisse refert in *suo Diario de Convent. Cæsar. Maximil. & trium Regum, Vladislai Hungariæ, Ludovici Bohemiæ, & Sigismundi Poloniæ, in Vienn. Austr. d. 17. Iulij, Anno 1515. ut habet Dn. Sprenger. cit. cap. 7.*

Ita Vigore Pacti successorij (quod inter Iohannem Fridericum II. Iohannem Wilhelmum, & Ioh. Fridericum III. Fratres, Duces Saxoniæ, Wimarienses, ex una parte, & Wilhelmum, Georgium Ernestum, & Popponem, Patrem & filios, Principes Hennebergicos ab altera parte, Anno 1554. Kalæ in Thuringia primitùs celebratum, à Carolo V. Imp. Anno 1555. omni meliori modo & formâ confirmatum, postea etiam à Maximiliano Imp. renovatum atque redintegratum, *Vide sis apud P. Ritter. d. concl. 10. lit. a. Molina. in additam. ad Decium Consil. 516. Spangenberg. Chronic. Henneberg. lib. 5. c. 53. p. 272.*) Comitatus Hennebergicus cum omnibus pertinentiis, & Regalibus, tanquam feudum Imperij, Anno 1583. Familiâ Hennebergensi penitus extinctâ, ad Serenissimos Saxoniæ Duces pervenit, paucis exceptis, quæ jure Clientelari ad Hassiæ Principes translata fuere. *Vid. Reusner. Vol. 1. Consil. 3. Muscul. Θ. 8. & 46. Dn. Limnæ. d. l. c. 8. Dn. Carpzov. d. tr. Θ. 36. Adhib. Wolffg. Molleri, Rectoris quondam Silusiani eruditam Parentationem in Vit. & mort. Georgij Ernesti, laudatissimi Principis Hennebergici, & antiquissimæ, totque seculis florentissimæ stirpis Vltimi, apud Kirchner. in Orat. funebr. Illustr. familiar. per tot.*

Talem Conventionem inter Landgravios Hassiæ, & Comites Katzenelnbogenses viguisse, istumque Comitatum cum aliis feudis hac successoria Lege ad Domum & Familiam Hassiæ Landgraviorum devolutum esse recenset ex Molinæ. Consil. 17. *Petrus Ritter d. disc. Θ. 10. lit a.* Quæ tamen, cùm magis indigitet simultaneam quandam quoad feuda Investituram, quàm mutuam nostram Successionem, meritò hîc tractari posse inter alios negat Limnæus *relat. loc. n. 176. Add. Dn. Carpzov. d. Θ. 36.*

Cæterùm parile, ast non reciprocum ab utraque parte Confraternitatis pactum ab Anno 1323. extitisse inter Marchiones Brandeburgicos, & Pomeraniæ Duces, refert Chytræ. *in Chron. lib. 5 fol. 156. & Limnæ. d. l. n. 175.* Eodemque successionis jure modernus Sereniss. Elector

Elector Brandeburgensis, deficiente Lineâ Pomeranâ, Ulteriorem Pomeraniam (vulgò Hinter Pommern) jam ohtinet; Citeriori autem Pomeraniâ (Vor Pommern) Anno 1648. Regno Sueciæ in feudum Imperij pleno jure concessâ; *Vid. Novissimum Instrumentum Pacis Cæsareo Suecicum art. 10. §. 1. p. m. 23. Dn. Carpzov. d. l. Θ. 37.*

Notissima porrò est illa, quæ inter Serenissimos Saxoniæ & Hassiæ Principes adhuc intercedit ἀλληλοκληρονομία & Confraternitas, à multis Impp. confirmata, & renovata sæpius, ut diligenter notarunt *David. Chytræ. lib. 16. Saxon. fol. 480. Fabrit. lib. 6. Origin. Saxon. Warem. ab* Ehrenb. *d. c. 2. n. 35. Arumæ. disc. 6. ad Aur. Bull. Concl. 6. Reinking. cit. tr. 1. 4. 18. 3. Remig. Fesch. diss. de fœder. concl. 24. D. Sprenger. I. Publ. Synops. c. 7. p. 21. Muscul. Ritter. Guttich. alleg. loc. & solidissime Dn. Carpzov. in antea laudato tract. de hoc pacto Sax. Hass. successorio per tot.*

Cui Conventioni Domum quoque Brandenburgicam multi ICti. & Politici, ut Zasius, Hunnius, Reusner. Knichen. War. ab Ehrenb. Heigius, Goldast. Besold. Muscul. Ritter. Guttich. Dan. Otto, Wehner. relat. locis admiscere satagunt, sed malè; Cùm pactum Confœderationis seu mutuæ defensionis (Ein Erbvertrag oder Erbvereinigung) non verò Confraternitatis seu mutuæ successionis, inter hasce Sereniss. Familias longissimo hucusque tempore floruisse, asseveret *Dn. Carpzov. d. l. Θ. 14. 19. & 50.* Et egregiè hoc deducit Illustrissima Linea Hassiaca Darmstadina, in Causa Marpurgensi, in articulis ad causam principalem pertinentibus, *art. 104. & seqq. Conf. Dn. Limnæus Iur. Publ. lib. 4. c. 8. n. 170. & in Not. ad Dan. Otton. I. Publ. c. XI. lit. L. Coll. I. P. Sinoltian. disp. 7.*

Istiusmodi etiam Pacta Gentilitia seu familiaria, inter se habere Sereniss. Rheni Palatinos, & Bavariæ Duces, perhibent *Bodinus lib. 1. de Repl. c. 2. p. 20. Marq. Freher. in liter. Responsor. de Electorat. S. R. Imp. Comitativæ Palatinæ Rheni antiquitus annexo ad Christoph. Gevvold. Dn. Carpz. d. Θ. 36. Dn. Wissenbach. d. disp. 58. de diff. Theor. & Prax. p. m. 471. Besold. d. disp. 13. Θ. 3. Adhib. Instument. Pacificat. Osnabrug. art. IV. §. 10. p. m. 8.*

Ita etiam Vigore pacti Cadaviensis (deß Cadawischen Vertrags) inter Ferdinandum I. Imperatorem, & Uldaricum, Ducem Würtembergiæ, Cadæ in Bohemia, Anno 1534. die Johannis Baptistæ initi, ac postmodum Anno 1599. Pragæ declarati, sublato videlicet subfeudo, Archiduces Austriæ per pactum successionis non reciprocum, Expectationem Ducatus Würtembergici (Eine Expectanz oder Anwartschafft

in

in dem Hertzogthumb Würtemberg) acquisiverunt, uti habet *Dn. Myler. ICtus & Consiliar. Wurtemberg. in all. Diss. de Princip. & statib. Imp. c.* 15. *Conf. Quæst. Consil.* 6. *n.* 8. *Limnæ.* 5. *Iur. Publ. c.* 17. *n.* 3. *Goldalst. in Notis* zu dem Cadawischen Vertrag / In Reichs Satzungen / *fol.* 319. *Dn. Hortleder.* Von ursachen deß Teutschen Kriegs / *tom.* 1. *lib.* 3. *c.* 1. *Besold. in diss. Nomico-pol. lib.* 1. *diss.* 5. *Coler. de Iur. Imp. Germ. Concl.* 61. *Dn. Carpz. d. l.* Θ. 47.

Hujusmodi publica Pacta non solùm inter Germaniæ nostræ Proceres, sed etiam exteras Nationes sancta servari reperimus; In Gallia equidem consimile exemplum Confraternitatis inter Illustres & Generosos Fratres, Dominos d' Allegres in Avernia celebratum refert *Iason. Consil.* 5. *Muscul.* Θ. 9. In Italia parallelum de Magnificis & Generosis Dominis de Molza, fratribus & Civibus Mutinensibus, quod inter se pactum fecerint, ut superstes præmorienti, in dimidia bonorum parte succederet: *Idem Iason Consil.* 137. *Vol.* 4. enarrat. Quo etiam nomine Cosmus Medices, postquam fundasset Episcopatum S. Stephani, lege cavit, ut ejus administratio penes gentem suam esset, qua deficiente ad eos perveniret, qui uterentur titulo magni Ducis Hetruriæ, ut habet *Wehner. Obs. pract. lit. e. voc.* Erbeinigung. Patile Pactum de succedendo inter Franciscum Philibertum, & Bessium, Marchiones Messeranos & Romagnanos, & D. Amadeum, filium naturalem Ducis Subaudiæ, prolixè recenset Menoch. *Consil.* 923. Plura si placet, apud allegatos Autores videri poterunt.

V.

Definitionem subsequitur Divisio. Cùmque in hæc pacta Principum & illustrium personarum cadant bona tàm Patrimonialia, quàm Feudalia, eaque vel Universa vel pars eorum; hinc Pacta hæc dicuntur alia Universalia, quæ de Universis paciscentium bonis disponunt; qualia sunt inter Sereniss. Duces Saxoniæ, & Landgravios Hassiæ, uti ex literis Confraternitatum demonstrat *Petr. Ritter. de Con-fœd. Princip.* Θ. 11. *Guttich. d. diss.* Θ. 2. *lit. a. & Limna. d. c.* 8. *n.* 167. *& seqq.* Alia Particularia, quæ saltem de aliquibus concipiuntur, prout tenor eorundem perhibere solet, *Carol.* von Hagen *Inst. Iur. Publ.* 2. *c.* 7. *Brautl. d. l. n.* 6. Qualia olim inter Duces Saxoniæ, & Principes Hennebergicos fuisse, ut Saxoniæ quidem Duces in Comitatu Hennebergico, Illi verò saltem in districtu Coburgensi succederent, testis est idem *Ritter. d. l.* Θ. 10. *& Dn. Habn. all. loc.* Porrò talia Confraternitatum pacta vel

vel ſimplicia, *μονόπλευρα*, & ex uno tantùm latere vel reciproca, *δίπλευρα* aut viciſſitudinaria ſunt. Sicque Pomeranis familia Brandenburgica, & Wirtembergicis Auſtriaca Domus ſuccedit, ſed non contrà. *Vid. Beſold. Theſ. Pract. voc.* Erbverbrüderung.

VI.

Hucuſque de Parte Generali, ſequitur nunc Specialis, quæ conſideranda venit in ſuis cauſis. Cauſarum verò Genera duo ſunt; quædam externæ *διὰ τὸ ἓν*, quæ extra rem ſunt, ut efficiens & finis; quædam internæ, *vel ut Ariſtoteles lib. 2. Metaphyſ. c. 2. & alibi vocat, καθ' ἀνάγκην*, ut materia & forma, *Vid. Scaliger. Exerc. 6. Sect. 4.*

Cauſa autem Efficiens horum pactorum in libera Paciſcentium familiarum voluntate & conſenſu conſiſtit, quo deficiente & revocato corruunt hæc & evaneſcunt, *P. Ritter. d. diſſ. Θ. 3. Brautlacht. 2. I. P. c. 7. §. 5.* Quemadmodum igitur omnia negotia Civilia, quatenus in ſuo naturali vigore ac efficacia ſubſiſtere debent, duobus præſertim principiis conſolidantur, Intellectu nimirum & voluntate, h. e. ut idem intelligant & velint utrique Contrahentium. *Thom. ad. 3. Ethic. 1. Sutholt. diſſ. 1. aph. 47. Dn. D. Struv. d. Ex. 6. th. 35.* Siquidem Unius ſaltem voluntas neutiquam circa ea ſufficienter ſuas adimplere valet vices, ſed inſuper neceſſum eſt, ut quoque alterius accedat acceptatio, ita ut ante hujus interventionem Conventio, Conventio verè dici nequeat; *Prælaudatus Dn. Struv. d. Ex. th. 33. Conf. Andr. ab Exea. tr. de Pact. p. 1. n. 104.*

Proinde noſtrum pactorum genus fundamus in libero Utrorumque Contrahentium Conſenſu, quem tanquam fontem atque ſcaturiginem omnium Conjunctarum familiarum, firmiter agnoſcimus; Unde omnem quoque remoram, quæ arbitrio huic glaucoma aliquod obvertere poſſit, ſemper remotiſſimam volumus. Coriphæorum autem munia inter alios liberæ facultatis noſtræ hoſtes haud rarò ſubire ſolent: Error in ipſa re commiſſus, de qua pactum initur *l. 51. ff. de Pact. l. 57. ff. de Obl. & Act. fac. l. 2. pr. de Iud. l. 15. ff. de Iuriſd.* Dolus cum procreſi, *t. 1. ff. de Dol. Mal.* & poſtremò Metus juſtus, qui licet non ipſi voluntati, tamen ejus libertati maximè refragari videtur, *l. 116. ff. de R. I. & t. 1. ff. Quod met. cauſ. Conf. P. Ritter. all. loc.*

VII.

Cauſam Efficientem concomitatur Finalis; eſtquè propter quam,

quam, vel cujus gratia omnis actio nostra instituitur. *Aristot. 2. de anim. c. 4. tit. 37. Stahl. in Regul. Philosoph. tit. 7. reg. 12.*

Finis iste Paciscentium vel Primarius est, vel Secundarius; Primarius, ut si una familia absque hæredibus masculis decesserit, altera superstes vi & efficacia hujus pacti in ditiones & bona succedat; (daß wann eine unter solchen paciscirenden familien mit todt ohne Männliche Leibs Erben abgehen würde / alßdann die überlebende auff solchen Fall des andern Güter und Verlassenschafft/ vi pacti & jure hæreditario/ an sich zu ziehen bemächtigt seyn solle.) *Vid. Dn. Carpz. & Dn. Hahn. dd. loc.*

Secundarius, ut ita tranquillitas publica, Imperiique, uti dicitur *in l. 8. C. de LL.* beatitudo & augmentum foveatur, fiducia & Concordia fraterna inter Proceres & membra Imperii alatur, & ex mutua defensione, stabilique successione familiarum senescentium splendor & prosapia sarta atque tecta habeatur; *Gail. d. Obs. n. 2. Natta in exposit. C. quamvis. de Pact. in 6. n. 136. Bets. d. c. 5. p. 121. Dn. Carpz. d. c. 6. Θ. 60. Schonborn. 2. Polit. 13.* Id quod ut fiat, Rei & saluti publicæ multùm interesse Ulpianus dicit. *in l. 1. §. 13. ibi: Ut Ordinum dignitas familiarumq; salva sit. ff. de Inspic. Ventr.* Consentit Galba apud Tacitum *lib. 3. Annal. & lib. 1. Histor.* Easdemque rationes Caroli IV. Imp. Confirmatio Confratern. Hesso-Saxon. apud Limnæ. *4. I. P. c. 8. n. 163.* exprimit his verbis: und sonderlich/ daß dasselbe H. Römische Reich mit besserungen und Einmütigkeit seiner Fürsten Seeligklichen gemehret und gestärcket wird. Idemque innuunt verba pacti Confraternitatis Illustrium Saxoniæ & Hennebergiæ Principum, ibi: daß nicht auff eines tödtlichen abgang ein frembder Stamm den andern zur Unruh und Nachtheil in anderer Oerter sich einsetzen möchte. *Spangenberg. in. Chron. Henneberg. lib. 5. c. 53. fol. 272.*

Porrò, ut Subditorum etiam Saluti, ne illi vel inviti, vel ignotis peregrinisve subjiciantur Dominis, pactis hisce itidem prospiciatur, juxta verba literarum Confraternit. inter Saxon. & Hass. apud Limnæ. *d. l. n. 172. & Dn. Carpz. all. tr. Θ. 41.* ibi: Sich umb Nutzens und Friedens willen Ihrer aller Landen/ Leut und Unterthanen/ mit Ihren Landen und Fürstenthumben zusammen verbunden. Cùm aliàs satis lugubre sit, & deplorandum, non ipsis solùm subditis, sed & Dominis videre ac pertimescere antiqua majorum prædia & castra ad manus pervenire externas, *l. 38. ff. de R. V. l. 35. ff. de minorib. 25. ann. l. 22. ibique Gothofred. in*

Not. C. de Administ. tut. Gail. d. Obs. 127. n. 2. Reinking. d. l. n. 5. Muscul. d. l. Θ. 19. *Peretz. Iur. Publ. c. 32. Dn. Carpz. d.* Θ. 41. & 441.

Quæstiones evincunt, ut Pacta hæc Successoria, quamvis à Jure communi aliquatenus exorbitantia, & regulariter de utroque Civili & Canonico licita esse non videantur, propter *cap. quamvis*, ubi Gutierretz, & plenissimè Canonistæ, *de Pact. in 6. & l. 5. 15. 19. & fin. C. de Pact.* utpote bonis moribus contraria, *d. l. fin. C. de Inutil. stipulat. l. fin ff. de V. O.* & votum captandæ mortis alterius inducentia, *d. l. fin. C de Pact.* libertatemque testandi, quæ aliàs hominibus ut quod maximè debetur, *l. 21. C. Mandati, l. 31. §. 3. ff. de Hared. petit.* impedientia *l. 59. ubi Dd. §. 2. ff. pro Soc.* adeoque contraria ipsi naturali æquitati, *l. 1. C. de SS. Eccles. l. 5. ff. Testam. quemadm. aper. l. 4 ff. de Adim. Legat. l. 15. C. de Pact. Gail. 2. Obs. 125. n. 2. & 1. Obs. 155. n. ult. Rittershus. diff. Iur. Civil. & Canon. lib. 2. c. 2. Ritter. & Muscul. dd. loc. Dn. D. Brandmüller, Antecessor Basileensis Celeberr. in Disp. Inaugurali de Lege* Θ. 29. hodie tamen salutari ratione Politicâ suffulta, inveteratâ Germaniæ aliarumque provinciarum consuetudine recepta valeant, firmissimumque in Illustribus personis, accedente potissimùm tàm Imperatoris, quàm totius Imperii consensu (cui diffidere, quasi non ad publicum dirigeretur commodum, instar sacrilegij esset, præsertim cùm in omnibus Imperij Recessibus aliisque Sanctionibus hæc legatur Apologia: Gott dem Allerhöchsten zu Ehren / vnd des gesambten wesens Aufferbawung / *Nobil. ab Hohberg in disp. de Perpet. famil. thes. 6.*) robur obtineant; *Vid. Aur. Bul. c. 15. ibi:* Jedoch die Gelübde / rc. Reichs Absch. zu Wormbs / *de Anno* 1495. §. auch sollen wir / rc. Reichs Absch. zu Speyer / *de Anno* 529. §. vnd als im Abschied. Cammer-Gerichts Ordn. *P. 2. t. 9.* §. So Jemandt / rc. *ibi:* Oder wenn er seine Freunde vnd Helffer haben mag. *Adhib. ingeniosissimus Schisordegker. (uti vocatur à Besoldo. in d. disp. 13.* Θ. *5.) lib. 1. tr. 29. q. 2, in fin. Gail. 2. Obs. 127. n. 5. & seq. Heig. 1. q. 23. n. 24. Limnæ. 4. I. P. c. 8. n. 126. Arumæ. ad A. Bull. disc. 6. Buxtorff. ad A. B. Concl. 98. lit. G. Reinking. 2. 2. 10. 6. Dn. Carpzov. in Iurispr. For. P. 2. C. 35. D. 25. & ad L. Reg. Germ. c. 6. sect. 7. n. 26. & seqq. Dn. Hahn d. loc.*

Cùm enim Pacta hæc nullam aliam ob causam, quàm propter bonum Publicum facta sint, ut ex allegatis Confraternitatum literis, & Confirmationibus Imperatoriis manifestum est, sequitur omninò ipsa etiam esse publicè utilia atque favorabilia, prout in terminis concludit *Reusner. 1. Cons. 7. n. 54.* utpote quorum finis cùm sit bonus & licitus,

citus, ea ipsa quoque bona fateri necesse habeamus. *Guttich. de Confr. concl. 4. lit. c.* Cujusmodi quæ ratione Pacis & quietis sunt, qualia hæc nostra pacta, pro benefactis habentur, etsi contra jus facta fuerint, *Gloss. in Can. hac quippe, caus. 3. q. 6. & Can. quid enim, caus. 23. q. 5. Fesch. d. l. concl. 24. lit. G.* & tantus publicæ utilitatis favor efficit, ut ea quæ publicè utilia sunt, non includantur his, quæ lege prohibentur. *Bartol. in l. quemadmodum. C. de Agricol. & Cens. Reinking. 1. 4. 18. 8. Dn. Wurmser. d. Ex. 2. q. 21. Dn. Carpz. d. tr. §. 41. 44. & 60.*

Facit insuper, quod Leges & rationes, quæ de nullitate pactorum super tertii viventis hæreditate ex jure Civili proferuntur, malè ad pacta Principum & Illustrium accommodentur; Cùm illæ loquantur de privatorum pactionibus, quibus Electores & Principes Imperii, ut personæ publicæ, non sunt subjecti; sicuti respondet Domus Saxonica in Apologia der zwo Schrifften/ so Anno 1609. von des Chur- und Fürstlichen Hauses Sachsen an den verledigten Gülichschen Herrschafften habenden Rechten außgangen.

Accedit, quod in hisce pactis illustrium familiarum semper interveniat consensus & voluntas libera omnium illorum, de quorum hæreditate agitur; qui consensus omnem turpitudinem & votum captandæ mortis adimit, atque efficit, ut neque suspectum sit, Illustrissimis familiis pacisci de propria sua hæreditate; *Vid. Besf. d. c. 5. f. 125. Reink. d. l. n. 19. Besold. d. disp. 13. n. 8. Ritter. all. Diff. Θ. 3. lit. b.* Siquidem in pacto, cui quis taliter consentit, nullum est improbabile votum, ut ait Dn. Mastert. *ICtus, Fautor & Præceptor quondam in inclyta Leydensi Academia impensè honorandus, de Iust. LL. Roman. lib. 1. dub. 40. p. 163.*

Hæc præter, amplissima summi Principis approbatio & Confirmatio supervenit, quæ omnem istam dispositionem, utut sit de Principatibus, Ducatibus & Comitatibus, ceu feudis Regalibus, convalidat, quemcunque scrupulum removet, & pactis hisce vim atque autoritatem tribuit plenissimam, ut multis Dd. autoritatibus tuetur *Ernest Cothman. consil. 11.* Prout aliàs etiam Infeudatio in casum mortis ultimi Vasalli, veluti si possessor sine hæredibus Feudalibus demortuus fuerit, ab Imperatore facta valet, *arg. §. moribus S. Consuetudinibus feudalib. receptum est, 2. F. 26. c. 1.* Fit enim ab eo, qui dominium directum in re habet, in Casum secuturæ Consolidationis, quæ latiùs exponit *Iann ab Arcedura Concl. Feud. c. 1. n. 6. Add. Schrader P. 3. c. 2. n. 17.*

Dn. Strur. in Ex. Feud. VII. §. 4. quo modo non de futura succeſſione, ſed de caducitate ſucceſſionis, in defectum Juris tertij pactum hoc collatum conſetur. *Vid. Gail. 2. Obſ. 155. n. 2. Adb. Vultej. de feud. lib. 1. c. 7. n. 48.* Et hæc vulgò Expectativa, (eine Expectang oder Anwartung eines noch unerledigten Lehen-Guts.) *Wehner. Pr. Obſ. voc.* Anwartung; Qualem etiam ante 24. annos ab Imp. Ferdinando III. Domum Electoralem Saxonicam in feuda Imperii Illuſtr. Comitum de Hanaw/ benigniſſimè, Cæſareo diplomate, Pragæ Anno 1638. d. 17. Septembr. Confirmatam, obtinuiſſe, ponit *D. Schatz. in diſp. Inaugural. de Expectativa, Anno 1653. Argentorati habitâ, in th. 37.*

Porrò hujuſmodi Pacta Gentilitia & Familiæ à Principibus & Statibus Imperij, Pacis publicæ, & dignitatis conſervandæ gratia, non tàm vi obligationis & pacti, quàm jure legis publicæ ſuſtinentur, quippe quod Principes contrahendo legem conſtituunt, Jure communi derogant, & vigore poteſtatis ac juriſdictionis perpetuæ & ſupremæ, ſibi in territoriis ſuis competentis, publicam ponunt ſanctionem, ex legibus privatorum haud immutandam, *arg. l. 19. ff. de Pact. Zaſ. Conſil. 1. n. 20. Reuſner. d. Conſ. 3. n. 62. Gail. d. Obſ. n. 8. Ritter. d. th. 3.* Cùm ſtatus & Ordines Imperij habeant omnimodam Juriſdictionem, & ſic poteſtatem condendi legem in ſuis territoriis, *Gail. d. Obſ. n. 7. Schönborn 2. Pol. 13. Muſcul. Θ. 41. Dn. Carpz. θ. 39. & 44. all. tract.*

Tùm libera teſtandi facultas hic non planè tollitur; Cùm palam ſit, quod quotiescunque hoc modo pacta fiunt, paciſcentes certam bonorum quantitatem excipiant atque reſervent, de qua quovis modo & tempore teſtari poſſint, *Gail. d. Obſ. n. 3. Muſcul. d. diſſ. Θ. 35. Ritter. d. diſc. θ. 3.* Hincque inter illuſtriſſimos Confratres Saxoniæ & Haſſiæ ita proviſum eſt, ut ultimus decedens ſine prole maſcula, ad 30000. Florenorum Rhenenſium ſummam in bonis mobilibus teſtari poſſit. Vid. Tabb. Confrat. Sax. Haſſ. *apud Limnæ. d. c. S. Reinking. 1. cl. 4. c. 18. n. 38. Dn. Carpz. d. tr. Θ. 46. Dn. Myler & Dn. Sprenger. rel. loc.*

Parile ſubſiſtentiæ fundamentum ſuggerit etiam favor militaris, ex quo multa dimanarunt Privilegia militum, inter quæ & illud eſt egregium ac notabile, quod miles ex ſingulari militaris diſciplinæ favore, & privilegio militiæ militibus conceſſo, ob communem mortis famam ita rectè paciſcatur, ut is qui ſupervixerit, ex Conſtitutione Impp. Diocletiani & Maximiniani, alterius bona capiat, ut in

d. l. licet.

d. l. licet, ibique Gotofr. in Not. & Dd. comm. C. de Pact. expressè rescriptum & cautum legitur; Conf. *Claud. Coteraeus de Iur. & privil. milit. lib. 1. c. 5. & seqq. Dan. Otto d. c. 11. Dn. Carpz. Iurispr. For. P. 2. C. 35. D. 25.* Et idipsum etiam Pacta Principum successoria & Confraternitates sustinet, iisque robur tribuit validissimum, quod Principes & Status Imperii cum feudis & dignitatibus ab Imperatore investiti, utantur Jure Publico militari, quippe qui pro salute & utilitate Imperii R. G. ut Status, Vasalli & milites ejusdem excubias agere, servitia Vasallitica & militaria praestare, semperque Imperatori & Imperio, vermöge der Reichs anschläge / militare dicuntur. *Vid. Tabb. pact. Successor. Familia Sax. Hass.* ibi: Thun auch ermeldte auff- und übergebung gegeneinander gegenwertiglich / in unß mit Krafft dieses Brieffs in der aller bestendigsten Form / Weiß und Maaß / als solches jure publico militari, und sonst zu recht geschehen kan und mag. *Jung. Gail. d. Obs. n. 9. Reusner. d. Consil 3. n. 36. Freber in diss. singul.* vom Römerzug. *Limna. 4. I. P. c. 8. n. 145. Gattich. d. Concl. 4. Ritter. d. disc. th. 4. Dn. Myler. all. loc. c. 98. pr. Speidel. in Notabil. voc.* Reichs-anlagen.

VIII.

Perlustravimus hactenus Causas externas, enucleandae nunc veniunt Internae, Materia & Forma; Materiam considerabimus vel Subjectivam, vel Objectivam.

Subjectiva sunt familiae Illustres ac Generosae, omnigena Jurisdictione coruscantes, & circa successionem proprias sibi leges ferre valentes (Fürstlich / Gräfflich oder Freyherrliche Häuser) quâ de mutua successione, in defectu legitimorum haeredum, ne feudum Domino aperiatur, ex Conventione haeredes quaesiti adsunt per pactum Confraternitatis. *Besold. d. diss. 13. Θ. 4. Dn. Myler. cit. loc.* Privatis igitur ad similitudinem horum pactorum, legem successioni suae paciscendo dare communiter interdicitur, *Bes. d. tr. c. 4. per tot. Muscul. d. l. Θ. 39.* Cùm inter privatos non ea, quae inter Principes, militet ratio; nec expediat, Jura Successionum, quae communia omnibus esse debent, nullisque conclusa cancellis, promiscuè subjici arbitrio subditorum. *Vid. War. ab Ehrenb. d. c. n. 36. Besold. d. diss. 13. Θ. 4. Muscul. d. Θ. 39. Praejudicia videsis apud Dn. Carpzov. Iurisp. For. Part. 2. Const. 25. def. 28.*

Nobiles etiam Imperii Rom. Germ. immediati, in Circulo Sueviae, Franconiae & Rhenensi (die freye ohnmittelbare Reichs Ritter-

schafft

schaffe in Schwaben / Francken vnd am Rhein) talia inter se inire posse pacta successoria atque Confraternitates, statuit Dn. Myler. *in d. tr. de Princip. & Statib. Imp. R. G. c. 18. & c. 25. n. ult. Add. Bidenbach. qq. nobil. n. 7. Kreidman. in tract.* von des freyen Teutschen Adels in Schwaben/Francken vnd Rheinstrom / Staat vnd Standt / *q. 4. n. 168.*

IX.

Materiam Objectivam, sive Objectivum, exhibent res ac bona Principum, & illustrium Personarum, sub Pactis Confraternitatum comprehensa, æque tàm patrimonialia, quàm feudalia, tàm mobilia, quàm immobilia, tàm futura, quàm præsentia; ut ex generalitate tabb. pactorum successor. satis patescit, & in Confratern. Hesso-Saxonica apud Limnæ. d. c. 8. disertis verbis exprimitur, ibi: daß alsdann alle dieselbe abgegangene Fürstenthumb / Graff- vnd Herschafften/Lehen vnd Pfandschafften / mit Land vnd Leuten / Erbeigen / Kleynodien/ Schulden / Geld / Geschütz / vnd zugehörigen Artillerey / auch alle andere Fahrende Haab / nichts ausgeschlossen / beweglich vnd vnbeweglich / die wir jetzund haben / vnd wir / vnd vnsere Leibs-Lehens-Erben gäntzlich / zumahlen zu Erbeigen gefallen seyn / vnd Erblich bey Ihnen vnd Ihren Erben / als Ihren rechten Erbherren / bleiben sollen. Ita ut hinc vix quicquam excipere liceat, cùm generalitas Verborum restrictionem non admittat. *Cravett. Consil. 464. n. 3.* & dispositio generalis generalem admittat explicationem, *arg. l. 1. §. generaliter. ff. de Legat. præst. l. 7. ff. de Publ. in rem act. Dn. Carpz. d. tr. c. 5. Θ. 55.*

X.

Materiam sequitur Forma, quæ dat esse rei, *Aristot. lib. 6. Metaphys. c. 11.* & facit hîc, ut maneant hæc Pacta successoria ἐν τῷ ἰδίῳ λόγῳ, h. e. in sua firmitate & robore. Estque alia essentialis, alia accidentalis.

Essentialis consistit (1) in expressa Paciscentium de mutua successione in Casum ἀπαιδίας facta Conventione; *War. ab* Ehrenb. *d. tr. de fœd. n. 36. Schönborn. 2. Polit. 13. D. Hahn. ad. th. 72.* (2) In approbatione, & Confirmatione Imperatoris, tàm propter summam ipsius autoritatem ac potestatem, *l. 12. C. de LL. A. Bull. t. 2. & passim in Recess. Imp. August. de Anno 1566. §.* nachdem dann/ꝛc. *Sprenger. I. P. c. 2. pr.* quàm propter feudi absque Domini feudalis consensu translationem illicitam *2. F. 55. & t. t. De probib. Feud. alienat.* prout etiam docet tenor renovati pacti

 499

pacti Success. Sax. Hass. ibi: mit Gnädigstem consens vnd verwilligung/ rc. quod est apud *Dn. Carpz. d. tract. ©. 33. Conf. idem ad L. Reg. sect. 7. n. 36. & seqq.* ubi de consensu reliquorum etiam Imperii Statuum, cautelam suggerit. *Add. Rumelin. ad A. Bull. P. 2. diss. 6. ad c. 20. Coroll. 3. Gail. d. Obs. n. 5. Reink. d. c. 18. n. ult. Rosenthal. de Feud. c. 7. concl. 25. gl. F. Ritter. d. disc. concl. 3. Dn. Habn. sæpè cit. loc.* Unde repulsam tulisse Principes Anhaltinos, cùm defuncto Electore Woldemaro sine liberis, Marchiam Brandenburgensem peterent ex pacto, quod Imperator non approbarat. scribit *Peucer. lib. 5. Chronic. in vita Ludovici Bavari.* Add. *Dan. Otto Iur. Publ. c. XI. p. m. 369.* Et ita pactum successorium inter Electorem Brandenburgensem & Lignicensem, à Ferdinando II. Imp. utpote Rege Bohemiæ, cassatum fuisse, refert *Goldast. de Regn. Bohem.* In den Beylagen / *fol. 262. & 272. Hendel. in Silesiogr. c. 6. fol. 69. Dn. Myler. all. loc.* Imperatoris itaque, vel Cameræ Imperialis, Confirmatio, de existentia horum pactorum est, *Sprenger. d. c. 7. p. 174. D. Schütz. d. l.* Quæ omnem sinistram removet suspicionem, & plurima labefactat tela, quibus contra pactionem hanc vulgò insurgitur, *Ritter. d. th. 3.* à regulis quoque Juris communis excipit, easque limitat, quò minus ambiguum id reddere queant, uti patet ex voto paciscentium, & ut in Cæsarea Confraternitatis Sax. Hass. Confirmatione expressè cautum & constitutum est, ibi: So setzen vnd erkennen wir mit Keyserl. Gesetz / das ewiglich taugen soll / vnd auch von Keyserl. Vollkommenheit rc. *Vid. Reinking. d. l. num. 41.* Idque eò magis, si confirmationi Imperatoriæ illa annexa sit Clausula: *Ex certa scientia & justa causa.* Aus rechter wissenschafft vnd Vrsach rc. Quæ causa, quoties à Principe aliquid contra Jus positivum statuitur, semper justa esse præsumitur. *Mynsing. 4. Obs. 8. n. 3.* Solet & illa addi: *Salvo Iure Imperii & cujuscunque.* Dem Heyl. Reich / vnd männiglichen an seinen Rechten vnnachtheilig. Quæ Clausulæ Salutares efficiunt, ut omnis doli & fraudis, imò sub & obreptionis, præcipitanciæ, item & temeritatis inconsultæ suspitio tollatur, *c. si motu. extr. de prabend. in 6. Clement. pastoralis § cæterùm defectum. ext. de re judic. Gail. d. Obs. n. 7. Muscul. d. diss. 0. 33. Schönb. d. c. 13. Besold. Thes. Pract. voc.* Wissenschafft / *& voc.* Vnvorgreifflich.

Præterea Consensus etiam subditorum (der Landständte) ne alienis & ignotis Subjiciantur Dominis, minimè omittendus est. Vid. Renovatio Confrat. 8. H. apud *Limnæ. 4. I. P. c. 8. n. 162. p. 206.*

Muscul. d. diß. Θ. 53. *Besold. d. disp.* Θ. 5. Dn. Myler. *d. l.*

Similiter nec Confœderatorum Principum, veluti in Confirmatione Confraternitatis Saxonicæ & Hennebergicæ expetitum fuisse consensum Landgravii, ut confœderati, Reusnerus tradit *lib. 1. Consil. 3. n. 48.* Ne scilicet illorum Jus, quod in spe positum habent, intervertatur, ipsis insciis, quod fieri non debet, *arg. l. 39. ff. de Adopt. l. 8. & 9. ff. de Aqu. pluv. arc. Muscul. d. D. th. 51. Schonborn. d. c. 13. Besold. d. disp. 15.*

Et ultimò ad validitatem horum Pactorum requiritur, ut certa portio libera relinquatur, de qua testari possint Paciscentes, ne arbitrium extremæ voluntatis penitus adimatur, contra d. *l. 5. ff. Testam. quemadm. aper. & l. 1. C. de SS. Eccles. Gail. d. Obs. n 3. Bes. d. tr. p. 125. Dn. Myler. all. loc.*

Ad formam accidentalem inter alia refertur Juramentum Paciscentium, utpote quo Pacta hæc confirmari solent; idque ob negotii publici præstantiam corporaliter præstari, tutius esse placet *War. ab* Ehrenb. *in Meditam. de Fœderib. lib. 2. c. 1. num. 122. & seqq.* Hoc namque non ad rei constitutionem, sed jam constitutæ validitatem, & solenniorem illustrationem facit. *Dn. Habn. cit. th. 75. Add. P.* Ritter *d. disc.* Θ. 4. *lit. a. Everhard. in Topic. sub Loc. De vi & ἐνεργείᾳ Iuramenti, n. 40.* Idque in Pacto confraternitatis Ducum Saxoniæ & Hassiæ Landgraviorum ita observatum fuisse ponit *Güttich. de Confrat.* Θ. 9. *lit. a. in fin. add. Dn. Carpzov. de Pact. Succ. S. H. c. 2.* Θ. 20. *& seqq.*

X I.

Evolvimus hucusque Confraternitates Constituendas, & in fieri; Consideremus nunc etiam in esse constitutas, Earundemque Effectus & Contraria. Effectus harum Confraternitatum præcipuus, & quidem (1) ratione Finis est, Successio superstitis familiæ. *Dn. Habn. d. th. 72.* Ita ut paciscentes vi & efficaciâ reciproci hujus, non solùm proprio assensu, & Jurejurando, sed etiam Imperatoria autoritate corroborati Pacti gentilitii, sibi invicem in omnibus bonis & facultatibus non secus ac naturales fratres, una agnatione & familiâ producti (Unde etiam Rechte Miteerben / gemeine und ungesonderte Brüder, & ipsa Pacta Ewige verein, und Brüderschafften / Gemeinschafften und

Satz-

Sammlungen / nuncupantur) succedant. *Muscul. d. Diss. th. 46. Dn. Carpz. d. l. th. 60.* In quantum per talem successionem pactitiam ad Sereniss. Saxoniæ Duces Comitatum Hennebergicum, & parili Jure ad Sereniss. Domum Brandenburgicam, Pomeraniæ Ducacatum pervenisse *supra* Θ. 4. demonstravimus.

Cæterùm ἀξιωματικῶν est, præsupponi hîc Investituram simultaneè utrique Paciscentium familiæ fuisse factam; Siquidem sine ea Successio, quæ pacti hujus successorii effectus est primarius, in bonis feudalibus obtineri nequit; *Vultej. 1. F. 7. n. 4. Dn. Hahn. d. th. Dn. Myler. all. loc.* Investituram verò subsequitur mutua *Iurisjurandi & homagii præstatio*, quæ à subditis utriusque partis fieri solet, juxta tenorem dictæ Confraternitatis Sax. Hass. ibi: Und jegliche Parten hat der andern Parten auff solche Bruderschafft und Ubergebung alle jhre Mannschafft / sie seyen Grafen / Herren/ Ritter oder Knechte / Burgmannen / Vögte / Haupt-und Amptleute/und Bürgere rc. eine Rechte Erbhuldigung thun lassen; *Vid. Limnæ. d. l. & Reinking. d. lib. 1. c. 18. n. 25.* ubi refertur etiam Juramenti formula à subditis Illustriss. Saxoniæ Ducum, & Hassiæ Landgravior. Cassellis Anno 1567. præstiti. Ex quo equidem fit, quod Saxoniæ Elector & Duces, Principum Hassiæ subditos ac ministros, & vice versa hi illorum, Fideles suos (jhre Liebe Getrewen) appellitent; ut habet *Reink. d. l. n. 28. & Dn. Carpz. Θ. 64.* Quæ tamen præstatio homagii non statim in altera familia inducit Jus purum subjectionis & superioritatis, sed suspendit id ad casum contingentiæ, & eventum Caducitatis sive aperturæ respicit, secundùm tradita *War. ab* Ehrenb. *d. tr. c. 3. n. 44. & c. 4. n. 4. Conf. post plures Muscul. d. disc. Θ. 52. & Dn. Carpz. d. tr. c. 6. Θ. 64. quanquam hic ἀλληλίζων & aliter sentire videatur Reinking. d. c. 18. n. 26.*

(2) Ratione Formæ, est Obligatio Paciscentium & Successorum; Hæc enim Pacta familiaria ex generalitate dispositionis omnes pariter successores ac masculos nascituros comprehendunt, & obligant, etsi eorum expressa mentio facta non sit, *arg. l. 2. §. 2. ff. de V. O. l. ex Contractibus. 49. ff. de O. & Act. l. 59. & 62. ff. de R. I. Novell. 48. c. 1. Gail. d. obs. Muscul. th. 55.* Ritter. *concl. 12. lit. c. Dn. Myler. d. l.* Facta namque & Contractus Principum demortuorum, præsentium Principum esse censentur; cùm Respl. semper eadem existat.

ſtat. Bald. Conſil. 326. Quo intuitu vocabula Erb / pacto utrique der Vereinigung vnd Verbrüderung rectè apposita esse vult *Dn. Carpz. d. c. 4. Θ. 48. 49. & 61. add. Dn. Habn. cit. loc.* Quæ tamen Obligatio non in vim ultimæ voluntatis, ſed conventionis ac pacti valet, atque altera parte invita revocari nequit. *Dauth de Teſtam. n. 87. Reink. d. l. n. 18. & 22.* Cùmque per hanc Obligationem & Inveſtituram Paciſcentes familiæ, altera in alterius bonis, Jus irrevocabiliter quæſitum & radicatum (quod ipſis ſine facto ſuo per aliam diſpoſitionem in totum auferri non decet, uti concludit *Beſold. d. diſſ. 13. n. 8.*) obtineant, Jus tacitæ hypothecæ habeant, & inde communi nomine quaſi per Conſtitutum poſſideant, ut verba Confirmationis Imperatoriæ Caroli IV. in pacto Confraternit. Sax. Haſſ. ſatis oſtendunt, ibi : Daß die Erbverbrüderten / vnd Ihre allerſeits Manns-Leibs-Lehens-Erben ewiglich gleiche Rechte vnd Erbliche Mitgeerben/ vnd gemeines Lehen vnd rechter Gewehr (quod vocab. Gewehr vulgari idiomate poſſeſſionem ſignificat, LandR. *lib. 2. art. 29. in fin.* Lehen R. *c. 11. Ord. Proceſſ. Imp. de Anno 1512. tit.* Von Gottsläſtern / *ibi* : der Streitigen Gewehr und *poſſeß.*) Ihrer Fürſtenthumben / Grafſchafften / Landen / Leute / Güter vnd Zugehörungen / die ſie haben/ oder auch hernacher ewiglich erwerben vnd haben würden / nichts ausgenommen ꝛc. ſeyn / heiſſen / vnd bleiben ſollen. Quibus verbis conſtituta denotatur Poſſeſſio, quippe quæ protinus nata eſt in actu primo ; actus autem ſecundus, ſive exercitium ejuſdem & fruitio actualis in caſum mortis & familiæ extinctæ ſuſpenditur ; *Reinking. d. c. 18. n. 24.* Ut benè etiam infert deductio Lineæ Darmſtadianæ in Cauſa Marpurgenſi *art. 86. & ſeqq.*

Idcircò caſſæ & irritæ ſunt omnes horum, Confraternitatis pacto affectorum, bonorum alienationes, omniaqué pacta & Conventiones, quæ in Illuſtrium Condominorum damnum atque præjudicium tendunt. *Hering. de Fidejuſſ. c. 1. ad fin. Beſ. d. tr. p. 124. Dn. Myler. all. cap. 25.* Cùmque Intereſſe Confratrum cenſeatur, ne alterius ditiones imminuantur, aut alium in ſtatum immutentur, *Muſcul. d. diſſ. Θ. 51. Beſold. d. diſp. 13. n. 8.* rectè de jure radicato ex pacto Confraternitatis excepiſſe Electorem Saxoniæ Anno 1552. In dem Außſchreiben / warumb er zu der Kriegs Rüſtung gedrungen/ §. Zugeſchweigen / *verſ.* Zudem / daß auch wir vnd das Hauß zu Sachſen/

Sachsen / vermög einer Erbverbrüderung auff dem Fürstenthumb Hessen / im Fall es ohne Männliche Erben zukünfftig stündte / ein Mercklisches Interesse haben rc. *statuunt Muscul. d.* Θ. 51. *Reinking. d. c.18. n. 22. & Dn. Carpz. d. tr.* Θ. 62.

Denique insignis etiam Confraternitatis effectus habetur *Defensio mutua*; nimirum ut Illustrissimi Confratres & Socii hujus successorii juris ad reciproca defensionis auxilia & copias militares invicem teneantur, ut docet *Martin. Laudens. de Confœderat. Princip. War. ab* Ehrenb. *de fœderib. c.* 4. *n.* 8. *Muscul. d. Diss. th.* 47. *Besold. d. diss.* 13. *th.* 7. Idque ex natura Confraternitatum; Cùm enim pactis hisce successoriis, talis contrahatur amicitia, ut plura corpora & familiæ in unam quasi coëant essentiam, *Reusner. d. consil.* 3. *n.* 30. *Schönborn. 2. Polit.* 13. Juri & æquitati omninò consentaneum est, ut ab omni injuria se & bona sua invicem defendant, *Muscul. d. diss.* Θ. 47. Cùm in utroque casu propria ipsorum causa agatur, non solùm propter infallibilem eveniente conditione spem succedendi, sed etiam Constitutum ex utraque parte possessorium, effectu & usu quantumvis suspenso. *Guttich. d. concl.* 8. *lit. g.* Ritter. *d. concl.* 12. *lit. b. Dn. Carpzov. d. tr.* Θ. 62. & 65.

XII.

Et sic Consentaneorum loco vidimus, quamobrem, qui & à quibus Confraternitates utiliter ineantur; Nunc dissentanea etiam, seu *Contraria* Confraternitatum breviter subiiciamus, quibus scilicet modis eædem rursus inutiles reddantur, & extinguantur.

Suntque (1) Si violentur. Quanquam enim hæc Pacta Confraternitatum successoria, ex prima intentione & voto paciscentium familiarum sint perpetua, (intellige secundum durationem, & infinitudinem, ut vocant Scholastici, perfectionis,) magisque ob permissionem & Confirmationem Imperatoriam, in vim Conventionis Iuratoriæ, legis & Statuti valeant, atque obtineant; ex accidenti tamen, propter justas & necessarias causas, rescissio eorundem aliquando evenit; Si enim Conditiones, sub quibus initæ erant, non præstentur; vel si ea re frui non liceat Confratri, cujus gratia principaliter contraxit (puta, si defensio sine justa causa denegetur, si fiant dilapidationes, alienationes immodicæ, inconsulto & invito Confratre,

inque fraudem pactionis, *arg. l. 68. in pr. ff. pro Soc.* inofficiosæ donationes, aliæque mutationes insignes instituantur, *arg. l. 47. & seqq. ff. d. t.* vel si unus ex Confœderatis sit æmulus, aut capitalis hostis alterius, vel alio modo Confraternitatis leges facto suo atque perfidiâ malitiosè oppugnet, *cap. frustra. 75. de R. I. in 6.* Conf. *Menoch. consil. 27. n. 47. Tiraquel. in Præf. l. si unquam. C. de Revoc. donat. n. 165. & seqq. Ricc. de Union. prol. c. ult. n. 28. Vultej. in Consil. varior. Iuriscons. 11. n. 56. vol. 2. Mantz. lib. 6. de Iur. Princip. c. 22. B. Kellenbentz. in tract. de Renunc. success. q. 7. Muscul. d. diss. ⊙. 60.*) renunciari potest confraternitas, fac. *l. 15. ff. pro Soc.* Uti enim fidem fallit, ita eandem non est quod expectet, *arg. l. cum proponas C. de Transact.*

(2) Si utriusque partis consensu distrahuntur; Ex quo enim Pacta nostra in vim Contractûs valent, non unius, sed mutuo demum utriusque partis dissensu revocari possunt. *Matth. Wesenb. Consil. 63. in fin. Reink. d. c. 18. n. 22.* Cùm nihil tàm naturale sit, quàm eo genere, quo quid colligatum est, rursus dissolvi, *l. 35. ff. de R. I.* Neque propterea uni permittendum est, quod utriusque demum partis voluntate & consensu fieri debet. *Reinking. d. c. 18. n. 22. Brautl. d. c. 7. §. 17. Dn. Carpz. all. tr. ⊙. 63.* Plura vide apud allegatos Autores, ad quos B. L. angustæ nostræ Pagellæ impræsentiarum remittunt; Cùm nec locus nec tempus (ob discessum meum præproperum) plenius deliberandi consilium, ut verba ICti *in l. 1. pr. ff. de Exerc. Act.* hîc applicem, mihi jam permittant; qui idcircò de singulis quædam tantummodò (eatenus Apiculas imitatus, quæ non omnes in pratis herbas depascunt, sed ex quibusdam duntaxat, quod conveniens est, exsugunt) sine potioris sententiæ præjudicio, *arg. l. Claudius ff. Qui pot. in pign. hab.* delibare volui. Interea præstantissimæ huic de CONFRATERNITATIBUS ILLUSTR. FAMIL. materiæ finem facturi, erroribus quoq; veniam implorat occupatissimus calamus, præscriptione Ioh. Ravisii Textoris in Epist. *63. in fin.* se muniens: *Impossibile est, quæ tumultuario fiunt studio, ac frequentibus interrupta decursionibus, multùm esse decocta atque limata.* Sit tandem

SOLI DEO LAUS ET GLORIA; IMPERIO ROM. GERM. SALUS & CONCORDIA; ERRATIS VENIA.

ΠΑ῀ΡΕΡΓΑ.

I. A*Micabili societate junguntur Ius Publicum & Privatum.* (514

II. *Ius Patronatûs non semper involvit Ius reformandi. Instrum. Pacis. Cæs. Suec. art. 5.*

III. *Num Clericus cum virgine solitariò confabulari possit, decidit c. 20. dist. 81. c. si quisquam. ext. De cohabitat. Clericor. & mulier.*

VI. *Per decennium absens à muliere, filium interea enixâ, rectè Pater haberi potest. L. 6. ff. De his qui sui vel al. jur.*

GRA-

GRATULATORIA.

VOus me donnez ſujet, Monſieur, que je Vous loüe,
Et Voſtre bel Eſprit (il faut que je l'advoüe)
M'oblige de priſer ces Genereux labeurs,
Qui vous feront monter dans la chaire d'honneur,
Ou vous triompherez comme ces grands guerriers,
Qui de leurs ennemis rapportent des Lauriers.

En teſmoignage d'affection à Monſ.
Erich, *ſon tres-cher & fidel*
Gouverneur, eſcrit par

A L'Vniverſité Heydelb.
d. 9. Septembr. 1662.

LEOPOLD
Comte du Rhin.

SCandis cathedram, plaudite Gratiæ,
Vir eleganti Nobilis indole!
Gratulor; exornent triumphos
Eunomiæ, ſociæque Muſæ.

Suo hactenus Dn. Commenſali & Fautori amantiſſimo ita feliciter accinit
CASPAR GOTFRID à Stoſch
Eques Sileſius

CAndor, Sedulitas, Pietaſque, & cognita Jura,
Vel Te commendant, dulcis ERICE! ſatis.
Apprecor hoc: Cœptis adſpiret Numen ab alto;
Pergito! non décrit, quo cumuleris, honor.

Nobili & Clariſſ. Dn. Candidato, ſuo non ita pridem in Cancellaria Grumbacho-Rheingrafica Collega amiciſſimo, hoc Synceriſſimi affectus μνημόσυνον lmq, mitt.
JOHANNES CAROLVS
Grawenburg / I. V. Lcus. & Illuſtr.
Comit. Sylv. ac Rhen. à Conſil.

Scientia

Scientia liberorum est laus, lætitia & gloria Parentum. cap. esto. 7. in fin. dist. 95. & Dd. ad L. qua pater. 50. ff. Famil. hercisc:

JCh bin zwar wol kein Rath / in Phœbus Cantzeley /
Doch merck ich fast / was jetzt daselbst im Wercke sey;
Dieweil Er / Werther Freund! wil keinen fleiß vermeiden
In seinem Musen-Werck; wie Jehna / Straßburg / Leyden
Vnd Heydelberg es zeugt. (Da Er Lieb-Löblich meldt
Was Erbverbrüdrung sey / vnd hierdurch Ruhm erhält;)
Als wil die Themis Jhn nun bringen bald zum Stande /
Diß gibt dem Vatter frewd / vnd Ehr dem Vatterlande.

Mit diesen wenigen beehrte seinen vormals in Straßburg
vnd Speyer wolbekandten Freund
MAVRITIVS WILHELMVS
von Gülchen I. V. D. & Camer. Imper.
Advocatus,

Parentum benedictio ditat.

JCh frewe mich mein Sohn! daß du in deiner Jugend /
Wie deine Vorfahren auch / beliebest Kunst vnd Tugend /
Vnd steigest dißmal hin zum Hohen Ehren Thron;
Wolan / Jch Wünsche stets: Gott segne dich mein Sohn.

Dein biß ins Grab getrewer Vatter
AUGUSTUS Erich / anjetzo
ältister Burgermeister in Eisenach.

Gloria non s'acquista per starsi in ocio, ma per travagliarsi in opere Virtuose.

DEr Arragonen Zier Alphonsus kan vnß geben
Sein Vrtheil alsobald: Durch Faul vnd Müssig Leben
Erlangt man keinen Ruhm. Wer hier erst tapffer Kriegt /
Kriegt einen Lorbeerkrantz / so Grab vnd Todt besiegt.
Preiß wird durch fleiß erlangt. Du hast dich vmb Parnassen
Bißher / Mein Bruder! auch trew-fleissig finden lassen;
Fahr fort! Du triffst den Zweck / wohin die Tugend Zielt:
Zu stehn dort / wo die Sonn mit jhrem Golde spielt.

Seinem geliebten Brudern überschickte diß wenige aus Hamburg
Johann Peter Erich /
der Rechten Beflissener.

F I N I S.